CONSTITVTIONES, ET DECRETA PROVINCIALIS SYNODI NEAPOLITANAE.

SVB ILLVSTRISS. ET REVERENDISS. D.D. Mario Carrafa Archiepiscopo Neapolitano, Anno Domini. M.D.LXXVI.

A S.D.N. GREGORIO XIII. Confirmata.

ET MANDATO ILLVSTRISSIMI AC REVERENDISSIMI D.D. Annibalis à Capua Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Archiepiscopi Neapolitani edita.

NEAPOLI,
Ex Officina Saluiana. Anno M.D.LXXX.
Facultate nobis data, aliis interdicta.

ANNIBAL A CAPVA
DEI, ET APOSTOLICAE SEDIS GRATIA ARCHIEPISCOPVS NEAPOLITANVS, VNIVERSO PROVINCIA SVA CLERO CETERISQVE FIDELIBVS,
Salutem in Domino Sempiternam.

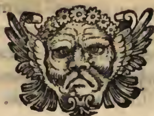

VM Primum ſuſcepi onus hoc laboris, atq; officij mei, cogitaui ſanè qua ratione poſſem & muneri meo, & veſtræ omnium vtilitati ſatisfacere, vt quod mihi ſemel impoſitum erat oneris (quod ſentio quam ſit grauiſsimum) pari cum dignitate ſuſtinerem. Plurima mihi veniebant in mentem, quæ in Neapolitana hac Eccleſia mea rei Chriſtianę neceſſaria eſſe viderētur, quęq; mirifice religionem conſeruare, atq; amplificare poſſent. Occurrit Neapolitana Synodus, felicis olim recordationis Marii Carrafæ ceterorumq; coepiſcoporum maturo iudicio ſumma prudentia, pietate ſingulari paucis ab hinc menſibus elaborata, quæ tot ſapientiſsimorum Theologorum Iuriſq; Pontificii peritiſsimorum hominum ingenia diu multumq; exercuit. Nam cum ij in re varia, ac perdifficili & operis, & laboris plurimum poſuiſſent, ad extremum incredibili conſenſione animorum, ac voluntatum ea decreuere, quæ ſumma cum ho-

neſtate, & maxima vtilitate eſſent coniuncta. Eam dum optimus Antiſtes edere parat, breui immatura morte vobis eripitur: neq; illi licuit tantarum vigiliarum ſuarum fructum aliquem capere. Ego, quoniam is mihi hanc quoque laboris partem reliquit, pro munere, ac officio meo me facturum exiſtimaui, ſi quam primum in eam rem incumberem, vt illa in hominum manus veniret, eamq; omnibus vtilitatem afferret, quam in primis officij mei ratio poſtulabat, & ego, pro mea ſingulari erga omnes caritate, & amore, maxime volebam. En igitur vobis nouã Synodum Neapolitanæ Prouinciæ Romani Pontificis iudicio cognitam, auctoritate comprobatam: quam etiam publicis litteris ratam firmamq; eſſe voluit. earum litterarum exemplum infra ſcribendum eſſe putaui. Porrò tametſi Romanæ Sedis auctoritas, & imperium cum apud vos, tum apud Chriſtianos omnes debent eſſe grauiſsima, quæ peculiari quodam Spiritus Sancti ductu, ac præſidio rem Chriſtianam adminiſtrat: illud tamen vehementer hortari vos deberet, quod tot tantorumq; virorum prudentia, pietate, induſtria excogitata conſcriptaq; ſit: quod paſtoris veſtri paterna beneuolentia, & ſtudio ſuſcepta: quod veſtra cauſſa ad exitum vſq; perducta, vobis hodie ſeruanda proponatur. Atque ego de veſtra omnium probitate, & egregia illa in maiores veſtros obſeruantia tantum mihi polliceor, vt in certiſsima ſpe ſim, vos Dei Opt. Maximi Chriſti Ieſu gratia adiutos tanta cum diligentia in intimis animi ſenſibus

hæc

hęc salutaria decreta concepturos, ac conseruaturos fore quanta nos sedulitate, ac cura publicis monumentis consignari mandauimus. Valete in Christo Fratres filiiq; mihi semper carissimi. Datum Neapoli in Archiepiscopali nostro palatio Kalend. Septemb. M.D. LXXX.

PERILLVSTRI, AC REVERENDISSIMO DOMINO VTI FRATRI, DOMINO ARCHIEPISCOPO NEAPOLITANO.

PERILLVSTRIS, Ac Reuerendiſsime Domine. Superioribus diebus cum Sanctiſsimus D.N. Prouincialis Synodi Neapolitanę decreta accepiſſet, tradi ea iuſsit Illuſtriſsimis Cardinalibus Tridentini Concilij interpretibus de more legenda, & conſideranda. Quo officio poſtquam Cardinales ſtudiosè, diligenterq; functi ſunt, ac de tota re rettulerunt, placuit Sanctitati ſuæ eadem nunc decreta in eum, quem videbit modum correcta, aptataq; Amplitudini tuæ mitti, vt pro ſpectata ipſius fide, ac religione, illa quamprimum publicari & obſeruari curet, quemadmodum facturam eam perſuaſum habemus. Cui bonam valetudinem, ac perpetuum diuinæ gratiæ pręſidium exoptamus. Romæ Die XXIII. Iulii. 1579.

Amplitudinis Tuæ

Vti Frater, Philippus Cardinalis Vaſtauillanus.

NOS Marius Carrafa, Dei, & Apoſtolicæ ſedis gratia Archiepiſcopus Neapolitanus, de conſilio, & aſſenſu Reuerendiſſimorũ Dominorum Coepiſcoporum noſtrorum, in Prouinciali Synodo Neapolitana hæc ſtatuimus, & ſancimus.

CONSTITVTIONES EDITAE IN SYNODO PROVINCIALI NEAPOLITANA,

PRAESIDENTE IN EA ILLVSTRISSIMO AC REVERENDISS. D.D. MARIO CARRAFA, DEI ET APOSTOLICÆ Sedis gratia Archiepiſcopo Neapolitano.

DE FIDEI PROFESSIONE EMITTENDA CAP. I.

CVM primum ac præcipuum paſtoris officium, cui oues manu domini creditę ſunt id eſſe oporteat, vt orthodoxa Catholicaq; fides ſynceritate integra, & illibata permaneat omni cogitatione, cura, & opera incũbere, quo poſsint illæ puriſsimã aquã de fontibus bibere ſaluatoris; merito prouincialis hęc ſynodus firmiſsimũ cupiens iacere fundamentũ reliquarum conſtitutionum, contra quod ne ipſæ quidẽ Inferi portę præualeant fidei profeſsione pręmiſsa, iuxta Eſai.c.12.

A Sacro

Sess. 25. cap. 2. de reformat.

Sacrosanctæ Tridẽtinæ (Synodi decretũ, & fe. re. Pij IIII. bullam; Omnes doctores atq; magistros siue hanc profiteantur facultatẽ, siue illam, itemq; discipulos, ad aliquẽ artium disciplinarumq; gradum ascensuros eãdem fidei professionem pręcipit emittere; idq; intra duos meses ab eo die, quo hæc Synodus fuerit publicata, sub pęna excõmunicationis latæ sententiæ iuxta bullam fe. re. Pij Papæ IIII. Quicumq; etiam beneficium, curam animarum habens assecutus fuerit, intra bimestre tẽpus, ex quo in eius possessionem venerit, in manibus Episcopi, vel generalis eius Vicarij, alteriusq; officialis id ipsum non effecerit, in pœnam à Sacro Concilio Tridentino sancitam incurrat. Idemq; ius in omnibus constituitur, ad quos ratione Ecclesiastici beneficij, quo gaudent, diœcesanę synodo interesse spectabit. Qui verò ad dignitatẽ, seu Canonicatũ in Cathedralibus Ecclesijs fuerint prouecti, ij iam dictam professionem non modo in manibus Episcopi, vel eius officialis, verum etiam coram capitulo emittent. Emittendæ autem professionis formula, ne quempiam lateat, hæc erit.

Sess. 24. c. 12. de reform.

Ibid. & extra de summa Tri. & fide cat. per totam.

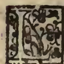
Ego N. firma fide credo & profiteor omnia, & singula, quæ continentur in symbolo fidei, quo S. Ro. Ecclesia vtitur in Missa, v3. Credo &c. iuxta formam à fe. re. Pio Papa IV. traditam,

DE

DE EDITIONE ATQVE VSV Librorum. Cap. 2.

Voniam verò docuit iam nos experientia rerum magiſtra, ſpectorum pernicioſorumque librorum lectionem, Catholicæ fidei puritati plurimum afferre detrimenti, ſermo quippe Hæreticorũ (Apoſtolo teſte) vt Cancer ſerpit: dent operam Epiſcopi diligentiſsimè, vt librorum à Sede Apoſtolica prohibitorũ index, vna cum pœnis, ac cenſuris ibi contentis adamuſſim obſeruetur. 2. Ad Tim 2.

DECRETVM.

Ibri non prius imprimantur, quàm iuxta Lateranen. Conc. ſub Leone X. & lecti; & examinati fuerint, inſuper & approbati: habita quoq; facultate ab illius Ciuitatis, in qua imprimendi erunt Epiſcopo; appoſito deniq; tũ auctoris; tũ impreſſoris nomine. Seſſ. x. in cædula de impreſſione librorum.

Nemo vnquã ſacræ ſcripturę verba ad profana id eſt ad ſcurrilia, fabuloſa, vana, adulationes, detractiones, ſuperſtitiones, impias, & diabolicas incantationes, diuinationes, ſortes, famoſoſque libellos, vel ad id genus alia torqueat, & vſurpet. Qui verò verba Dei huiuſmodi violauerit, ad pœnas iuris, & arbitrium Epiſcopi mulctetur.

Bibliothecæ quoq; venalium librorũ ab ijs quod huic negocio Epiſcopus deſtinarit, crebrius viſitentur: detur opera, vt nullus in eis prohibitus liber quoquo modo ha-

beatur, qui autem contrafecisse fuerit deprehensus, prę-
ter librorum amissionem, pœnis sub regula x. Indicis con-
tentis subijciatur. Qui demum libros vel in Ciuitatem im
portare vel inde asportare voluerit, is rem totam eisdem
personis fideliter exponęre teneantur.

DE LECTIONE SACRAE Scripturæ. Cap. 3.

Sess. 5. cap 1.

E Sacræ scripturæ lectio in Cathedralibus Eccle
sijs vnquam desit. dent operam Episcopi, vt Sa-
cri Concilij Tridentini decreto satisfiat. Vbi ve-
rò ob prouentuum tenuitatem ipsa sacrę scripturę lectio,
iuxta ipsius Tridentini Concilij sanctionem haberi ne-
quit, curent Episcopi vt saltem adsint ludi magistri, qui
clericos aliosq; scholares pauperes, latinis literis informēt,
idq; gratis. At verò in monasterijs Monachorum vbi con
modè id fieri poterit, ipsa sacrę scripturæ lectio nunquam
omittatur. qua in re si superiores negligentius se gesserint,
ab Episcopo loci, vt ille magis expedire nouerit compel-
lantur, vt in sacro Concilio Tridentino sancitum est,

Ibidem & Cōc constan tinop. 6. c. 5. Conc. Late. sub Alex. 3 c 18. & sub in no. 3. c 11. & in Trid sess. 23 ca. 18 de reform.

Ibidem & Clem. ne in agro de stu. mo. ca. 2. de mag.

DE LVDI MAGISTRIS. Cap. 4.

VI erudiunt infantes, quorum tenet animus, ac
quocumq; ducas flexibilis est. ij non minus fi-
de sint, & vita, quam doctrina, scientiaq; com
men-

mendati. Nec eos tantum libros pueris nō interpretentur vel ab illis legi patiantur, qui in Indice prohibētur, ſed neque alios, qui rebus obſcenis, & turpibus reſperſi ſunt, ſiue latino illi ſermone, ſiue Italico conſcripti ſint. Si enim iuxta Apoſtolum corrumpunt bonos mores colloquia mala, multo magis Chriſtianæ vitæ puritati pernicioſum eſt, ſi ex huiuſmodi coenoſis lacunis tenera adhuc ętas bibere aſſueſcat. Quod ſi ſecus fecerint, pœnæ ſecundum Indicē librorum prohibitorum, & ordinarij loci arbitrium ſubiaceant. In primis autem præcipimus, atq; per viſcera Ieſu Chriſti Domini obnixius obſecramus, quòd ad Chriſtianę vitæ integritatem plurimum habeat momenti, vt eos bonis moribus, ac ſalutaribus monitis p̄ceptiſq; imbuāt; nec nō in doctrina, & religione Chriſtiana exerceāt, cęteraq; in eos officia p̄ſtent, q̄ Leo X. in Lateran. Cōc. ſanxit. 1. Corin 15

Prima fidei Chriſtianæ rudimenta ſingulis Dominicis feſtiſq; diebus pueros, alioſq, rudes, & infantes Ludi magiſtri, vel Parochi, vel alij ad id idonei deputati ab ordinario doceant, qui à prandio alioue comodiori tempore pueros ad Eccleſiam Campanę ſono conuocandos curent. Eapropter vbi commodè fieri poſsit doctrinę Chriſtianę ſocietas & inſtituenda eſt, & conſeruanda.

DE PRAEDICATIONE VERBI DEI. Cap. 5.

QVoniam verò prædicationis munus, vel maxima pars eſt ad Chriſtianæ vitę puritatem collabentem

tem (iam vt plangimus) instaurandam verbi Dei præcones per Iesu Christi sanguinem obtestamur, vt meminerint se de grauissimis, ac diuinissimis agere, intelligant se de Deo. de re omnium maxima, de salute ipsa, de vita, ac morte animę, de æternitate verba facere, quamobrē, vt pro verbi Dei dignitate concionandi minus tractetur sacrosanctę Oecumenicę, & generalis Tridentinæ Synodi innixi vestigijs illud seriò statuimus, ac pręcipimus. ne videlicet. vlli posthac liceat, vel religioso, vel quomodo libet exempto in proprijs, vel aliorum Ecclesijs, verbum Dei contradicente Episcopo prædicare, ipsam autem licentiam Episcopus gratis concedat. Qui de vita moribus, & scientia examinati, approbati, & ad verbum Dei seminandum missi fuerint, ad hanc sese regulam conformare diligentissimè studeant. Primùm, vt quæ in sacris scripturis abstrusa vel intellectu difficilia repererint sic explanare nitantur, vt ne latum quidem (vt aiunt) vnguem ab eo sensu discedant, quem vel Ecclesię authoritas, vel probatorum Doctorum consensus recepit, profanas vocū nouitates deuitantes. Tum ne lubrici sint in dicendo caueāt, neue huc, atque illuc omni doctrinę, vento circumferantur: sed Ecclesiæ quę Columna est, & firmamentum veritatis, inhærentes sanum, & irreprehensibile verbum annuncient. Neq; nimio studiò diligentiaq; inanium verborum strepitum effingant, ne sint adulterantes verbū Dei, & ad suam aliorumq; perniciem se ipsos prædicent, & nō iuxta Apostolicam formam, Iesum Christum, & hunc Cruci-

Sess. 5. c. 2. Cōc. Latera. vlt. sess. 11. de modo prædic.

1. Corin. 1.

Crucifixum, vt prędicatio non in doctis humanę sapientię verbis sit, aut sublimitate sermonis, sed in ostensione spiritus. & virtutis, in id vnum toto pectore incumbentes, vt vitia ex animis hominum radicitus euellantur, & virtutes inserantur, vel iam insitę conseruentur, quod si secus factum fuerit, meritò ac iure dominus conqueri poterit perijsse nimirum paruulos panem, nec fuisse qui frangeret eis. Deinde neminem populo paupertatis nomine cōmendent, nisi ab Ordinario loci testimonium ille suę paupertatis attulit: neq; Indulgentias vllo pacto publicent, nisi de Episcopi licentia. postremò nocturno tempore numquam ad populum habeatur concio. Cęterum quoniam æquitas poscit, rationiq; consentaneum est, vt gregem pastores pascant, idcirco studeant Parochi, sicut in sacrosancta Tridentina Synodo decretum est, in Dominicis saltem, ac festis diebus tempore quadragesimę, & aduentus Domini plebes sibi commissas pro earum captu salutaribus verbis pascere, ea docendo, quę scire omnibus necessarium est, ad beatè viuendum. Vita præterea quę homines declinare, & virtutes, quas sectari oportet: scimus enim qui dixit, Væ Pastoribus, qui pascebant semetipsos, & gregem meum non pascebant. Quod si in Parochialibus Ecclesijs ab Ordinarij iurisdictione quouis modo exemptis illarum rectores in prędictis negligentes fuerint, ab Episcopis in quorum diœcesibus illę sitę sunt, ad huius decreti executionem compellantur, iuxta decretum Sacrosancti Concilij Tridentini. Si qui verò regula-

res

1.Corin.2.

Thre.cap.4.

Sess. 5. ca. 2. & 22. c. 8. & Conci. constantinop. 6. c. 8. c. exiij. §. habetur et de verb. sing. Conc. Later. vlt. sess 11.

Ezechi.ca.3.

sess. 5. ca 2

res extra Monasterij claustra, & suarum religionum obedientiam degunt, de licentia tamen sedis Apostolicę, ij nisi Episcopo probe noti sint atq; moribus probati prędicare nequaquam permittantur. idem de sęcularibus ecclesiasticis volumus intelligi. Exactores deniq; eleemosynarum qui etiam quæstuarij vulgò vocantur, à diuini verbi prædicatione opportunis ad id remedijs arceantur. quod libet etiam quæstuariorum genus omninò prohibeatur iuxta formam Sacrosancti Concilij Tridentini.

Sess. 21 ca. 9. Conc. Late. c. 62. sub Inn 3 c. cū ex eo de pœnit. & remiss. Cle. Abusionib⁹ eo. tit.

DE SANCTORVM INVOCATIONE, & Veneratione, deque Reliquijs, & Imaginibus Sacris. Cap. 6.

VT vniuersi Christi fideles sanctos vna cum Christo in cœlo regnantes debito (vt par est) prosequantur honore, Episcopi in sua quisq; diœcesi sedulo dent operam vt omnes, qui in sanctorum venerationem cultumq; quomodolibet irrepere possunt abusus prorsus aboleantur, ac ne festi illorum sanctorum dies, qui corporis castigatione, ieiunijsq; multis Deo placuere comessationibus & ebrietatibus celebrētur, salutaris Christi passio, sanctorum martyria, actionesque nec in sacro, nec in profano loco agātur, seu repręsententur nisi deuote, & de licētia Episcopi, ne quæ fideles ad pietatem excitare debent, pro nostra corruptione (vt in his solet) ad Cachinnos & contemptum commoueant. Moneri quoque

quę faciant in concionibus populum, vt sacris sanctorum reliquijs quas meritò S. Nicęna Synodus salutares fontes appellauit à Christo domino relictos, & sacris imaginibus reuerentiam, & venerationem habeant. Prouideant insuper, vt sacre imagines sic effigantur, vt illarum aspectus, nec turpitudinis cogitationem aspicientibus inijciat: moneanturq; pictores ne dum artis potius ostētandę quā deuotionis excitandę ratio habetur contrarium omninò finem Ecclesię fini consequantur. To. 2. Nicæ. s. actione 3. prope fine.

Insolitę imagines, nouęque reliquię, & miracula. Populo minimè proponantur, nisi ab Ordinario loci re prius diligēter inspecta, accurateq; discussa fuerint approbata, iuxta formam sacri Conc. Trid. sess. 25. Quantum autem ad pingendarum imaginum rationem modumq;, pictoribus, atq; sculptoribus expresse mandetur, vt ordinario loci faciendę figurę, seu statuę exemplum exhibeatur, vt cum eiusdem facultate illas, siue sacras, siue profanas conficiant. Insuper Ecclesię, seu Capellę, & oratoria licet priuata ad diuinum cultum tantum dicata, sine ordinarij licentia non erigantur, nec dirutę in profanos, vel sordidos vsus conuertantur. Sess. 25. in principio c. 1. & 2. extra de reliqu. & ven. sanct. & Conc. Late. sub Inno. 3. ca. 61.

DE MALEFICIIS VENEFICIIS

Cap. 7.

Malefici, qui se quibusdam ligaminibus, nodis, caracteribus, verbisq; obscęnis sacra profanis immiscendo, mentes hominum quo volunt moueré

uere, ac perturbare pollicentur, ac omnes quouis beneficij genere tacitè, vel expreſsè pacta cum dæmonibus ineuntes acriter ab Epiſcopo puniantur, tamq; ipſis, quàm ipſorum opera vtentibus excõmunicationis pœna, aliaq; à ſacris Canonibus ſtatuta adhibeantur. mulierculę etiam ſi huiuſmodi artificium exercere fuerint conuictæ, nec non homines, qui verbis etiam ſacris, vel cantionibus, qui
Tomo 1. Canō 36. busdam pagellis (quæ ſunt iuxta Conc. Laodicen. magna obligamenta animarum) vulnerata corpora curant, vel morbos pellere profitentur, ſub excommunicationis pœna, alijſque ſecundum ſacroſanctos Canones, & arbitriũ ordinarii omnino prohibeantur.

DE PRAVIS, ET SVPERSTITIOSIS conſuetudinibus. Cap. 8.

I quæ prauæ parumue cum noſtræ religionis integritate conſentientes conſuetudines in populum Chriſtianum hominum vitio irrepſerint, eas vigilans paſtorum cura extirpet. In primis autem caueatur, ne poſt hac ante, vel circa templorum, aut ſacrarum ædium fores choreę ducantur: neue dum proceſsiones (quas vocant) ſibi inuicem occurrunt ad Chriſti in Cruce pendentis imaginem exoſculandam, reliquæ imagines ad ſe mutuo applicentur. Prohibeatur vulgatus illorum vſus, qui ad ſuum arbitratum compatres vocantur, aut commatres: ſed ij tantum hoc ſibi nomen ſortiantur,

qui in Baptiſmo, vel in Confirmatione patrini fuerint Cũ
ſcriptura dicat, annunciate, quæ ventura ſunt in futurum, Eſai. ca. 41.
& ſciemus quia Dij eſtis vos, nemo eſt ſanè fidei, qui dubitare poſsit, ea quæ à libera hominum pendent voluntate, & diuina ordinatione, à nullo, niſi ex diuina reuelatione ſciri poſſe. proinde ridiculas diuinationes iuxta ſanctorum patrum decreta condemnãtes diſtricte præcipimus, vt interdicatur Aegyptiis mulieribus, quas vulgo Cingaras appellant, aliiſque meris Chiromantiæ nugis deditis, vt futura ex quibuſdam manuum lineamentis ne diuinẽt ac prædicant. ſimiliter omnes aliæ diuinationes tam ex Aſtrologia, quam ex Geomantia, & Idromantia, & aliis, quæ diabolicis inuentis fiunt explodãtur. Operæ pretium ſanè erit Chriſtifideles adhortari, vt ab illa conſuetudine, vel potius malę conſuetudinis corruptela abhorreant, & recedant, qua poſt alicuius ſuorum obitũ templum Dei per annum, vel aliquot menſes non adeunt; prohibente
Apoſtolo, vt non contriſtẽmur ſicut & cæteri, qui ſpem Ad Theſſal. cap 4.
non habent, quin potius dent operam, vt quiſq; intelligat & Deo Opt. Max. gratius, & defunctorum animabus vtilius fore ſi templa frequentarint, ſacriſque officijs interfuerint, preces ad Deum pro eis fundendo, vt pœnis pro peccatis debitis expiatæ ad cęlũ euolent. Admoneant prętcrea Parochi plebes ſibi à Deo cõmiſſas, vt omnem ſuperſtitioſum cultũ magnopere declinent, cuiuſmodi eſſe ſolent, quæ non ſine dolore accepimus, & quò diligentius caueantur breuiter attingenda putauimus. venã die Aſcẽ-

ſionis, vel die Sancti Ioannis Baptiſtę incidere, pedes abluere, in mari natare, carduos herbarumq; ſemina nocte, quę diem diuo Ioanni ſacrum anteit colligere, panē ſcriptum alteri dare, ouum Annunciationis, vel Aſcenſionis, vel ſextę ferię maioris hebdomadę reſęruare, reputare omnino verum infantium nimirum primos calceos neceſſario ex lupina pelle eſſe conficiendos.

Cum aberrauerit beſtia nemo aſtra adiuret, ſibiq; perſuadeat eo in loco illam eſſe verſus quem mouetur aſtrū, ſponſorum vmbellam à pueris tantum. qui parētes ſuperſtites habeant ſuſtineri oportere, iubere ſponſam cū ſponſi domum primo ingreditur ouum pede frangere, vel in eā frumentum proijcere, alia Eccleſiæ ianua egredi oportere, quam qua ingreſsi fuerint, maxima eſt ſuperſtitio. Parentes etiam ſponſis ſuper pannum, vel tapetum in templo vt fieri ſolet benedicētes in benedictionibus pijs verbis vtātur, ſublato quouis abuſu, & ſuperſtitione. Obſtetrices dum ſub puerperę lectum ſuperſtitioſa quędam verba proferunt ſunt etiam ſuperſtitioſę habendæ, ceram è ſigillis ſepulchri quod in eccleſijs ad memoriam ſepulturæ Chriſti redemptoris ſingulis annis erigitur, & paratur in ſuperſtioſum quendam cultum conſeruare ſuperſtitio quoque eſt haud paruā; quæ omnia vulgari ſermone cōſcripta parochis tradantur Populo frequētius in Eccleſijs explicanda.

DE

DE BLASPHEMIA.

Cap. 9.

DEteſtabile blaſphemiæ malum diabolo præcẽto re introductũ, vt hic incipiat ſocios habere, quos in æternum poſsideat criminis conſortes, cupiẽtes omnino extirpari, vt Dei omnipotentis honor quoad eius fieri poteſt in dies augeatur, ſicut noſtri muneris ratio exigit, contra impudentes diuinæ maieſtatis, ac ſanctorũ eius blaſphemos prouocamur, vt à tali tantaq; Dei iniuria, vel ſic abſtineant. ſcriptum quippe eſt, Qui blaſphẽmarit nomen Domini morte moriatur. Statuimus ergo, ac decernimus, vt qui palam maledicta, conuitia, aut obſcæna verba in Deum, ac Dominum noſtrum IESVM Chriſtum, vel in eius beatiſsimam genetricem, vel in aliquem ſanctorum plena veneno mortifero lingua protulerit, is, ſi Clericus fuerit ad ordinarij arbitrium ad fructuũ Eccleſiaſticorum priuationem, & beneficij depoſitionem vſque plectatur, iuxta conſt. Conc. Lateran. ſub Leone X. quod autem ad laicos attinet, ſciant ſe non impunè habituros, ſed pœnis à ſacris Canonibus, & Apoſtolicis Conſtitutionibus ſtatutis mulctatum iri. Admonemus autem Confeſſarios vt ne oſcitanter, & leniter cum iſtius modi blaſphemis ſeſe gerant, ſed acerba, ac ſeuera impoſita pœnitentia in eos animaduertant, vt ſacrum Lateran. Conc. decreuit. Hortamur inſuper eos qui huiuſmodi blaſphemantes audiuerint, vt ordinẽ Fraternæ correptionis à Domino præſcriptum velint ſeruare.

Leuit. ca. 19

Tom 5. Seſſ. 9.

Ibidem.

Matth. c. 18.

DE

DE DOMINICIS FESTISQVE diebus. Cap. 10.

E quis Dominicos aliosue festos dies, vel vniuersalis Ecclesiæ auctoritate constitutos, vel antiqua in nostra hac prouincia eiusque diœcesibus consuetudine receptos, & admissos transgredi, & violare audeat pœna secundum Ordinarij arbitrium ad pios applicata vsus adhibeatur. Primũ ergò singuli curent sacrosancto missę sacrificio interesse, & (quo ad ei⁹ fieri potest) à peccatis omnibus, quæ vel maxime seruorũ opera sunt abstineant. Moneant Parochi, & in publicis concionibus hortentur populũ, vt patres familias, atque matres curam adhibeant, vt puellæ nubiles ad Ecclesias sese cõferant, & missę sacrificio festis diebus intersint. Seuerè prohibemus ne his diebus opera seruilia vllo modo exerceantur, neue vlla officina ad vendendum aperta sit, pane, & vino, ac pro ægrotis necessarijs pharmacis exceptis, quæ vendi poterunt, carnes verò, fructus, & herbam, elapsa missarum hora intra officinas vendere permittitur.

Nundinæ, siue mercatus, vt multi vocant, quæ semel, aut bis in hębdomada fieri solẽt nulla ratione in die festo fiant, sed in proximum futurum diem, vel in alium non festum, vt loci commoditas feret, transferantur. In Ecclesiis publicè promulgetur populo, vt infra duos mensęs ad huiusce prouincialis Synodi publicationẽ cõueniat, & pareat se ad executionem veteri abusu reiecto. Si feria secũda, vel

vel sexta dies festus erit, in tertiam vel quartam feriā mer catus transferatur. qui verò contrauenerit secundum sacros Canon. & Episcopi arbitrio, estimata rerum, & personarum qualitate mulctentur, inuocato adhoc auxilio brachij sæcularis. Instruant Episcopi, seu Parochi populū, vt festis diebus à ludis equestribus, certaminibús, chorẹis, & saltationibus in Vrbe, vel alibi se cohibeant: quin potius diuinorum officiorum, & concionum sit quisq; auditor assiduus, ne, quod maximè dolendum est, in populo graui idest hẹreditate Christi, iure illud spiritaliter impleatur, quod olim in spiritu defleuerat Hieremias. Viderunt eam hostes, & deriserunt sabbata eius. Derident enim dæmones haud dubium Christianas plebes cum vidēt inde per præuaricationem legis Deū in honorari, vnde Ecclesia ad laudes, & gratias tantæ maiestatis filios suos excitare conatur. œconomi sẹculares de bonis Ecclesiasticis ludos non edant, nec certamina, brauia, seu cursus equorū, aut alia id genus spectacula exhibeant. Cessent in caussis ciuilibus executiones, præsertim cum missarum celebrationi vacatur. Ea de re prouincialis Synodus principes, & magistratur rogat in domino vehementerq; hortatur, vt super his prouideant. In sacris locis ne pernoctetur, & sanctissima illa natalis Domini nocte ludi, comessationes cæteraq; eiusmodi, ꝙ indignissimum est omni diligētia euitentur. Prohibeant etiam Episcopi in Ecclesijs, vel in basilicarum, Monasteriorum septis, porticibus, aut atrijs bellariorum, & (vt vocant) tarallorū venditiones fieri, ex quibus

Thren.c.1.

quibus item locis, edulia, commessationes, choreas tripudiaque exterminent, vt Domum Dei qua decet sancti tate omnes venerentur.

DE IEIVNIO.
Cap. 11.

T quisq; spiritales primitias atque dierum decimas suo Creatori offerat; & iuxta Apostolicas traditiones memoria hæc conuersationis domini ritè celebretur, Parochi cõmonere faciant Christifideles singulis quadragesimæ diebus (præter Dominicos) quatuor anni temporibus, ac vigilijs ieiunare ex præcepto teneri, nisi qui ætatis, vel valetudinis, vel alterius impedimenti iustam excusationem habuerit, obtenta tamẽ licentia vtriúsq; medici. Nec satis esse ad præceptum implendum ab esu carnium, & lacticiniorum abstinere. Caueant itaque medici ne in suarum animarum perniciem tam faciles se præbeant in faciendo fidem de ieiunij excusatione, vel in concedendo vt carnes comedant ij, quos vel nulla, vel saltem non rationabilis causa ab obligatione ieiunij excipit, & liberat, quod si secus fecerint, arbitrio Episcopi puniantur. Nec ferendi sunt, qui bullis, vt aiunt, cruciatæ freti carnes, aut oua, aut lacticinia quocumque tempore comedere sibi licere falsò existimant, cum in Italia, talis facultas vires non habeat.

DE SACRAMENTIS
Cap. 12.

VM gratis communicanda nouerimus, quæ gratis accepimus, & Apostolus cupiat magis mori, quàm vt gloriam hāc quis euacuet, omni vigilantia prouidendum, vt omnis auaritiæ, vel simoniacæ labis suspitio de medio tollatur prohibeaturque ne quid in Sacramentorum administtatione directè, vel indirectè exigatur sub pœnis de iure statutis, aliisq; arbitrio ordinarii infligendis. Antè collationem nihil sacerdos exigat, post verò laudabilis consuetudo seruetur, ita tamen, vt non exigatur per spiritualium subtractionem, sed ad euitandum populi scandalum mitius agatur, ne pereant infirmi fratres, pro quibus Christus mortuus est. In Sacramentorum administratione obseruentur Romanæ Ecclesiæ, ritus, & ad cathedralem in ritibus sese conforment inferiores Ecclesiæ. Non alibi Sacramenta quam in propria Parochia ministrentur. nisi cum licentia ordinarii habetur. vel necessitas vrget.

1. ad Cor. 9.

DE BAPTISMO.
Cap. 13.

NTRA domesticos parietes baptizare non liceat excepta necessitate. Adulti temerè non baptizentur, sed ante baptismum per aliquot dies

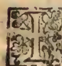
in fide Christi diligenti catechesi congrue instruantur. Baptismus quam primum fieri poterit infanti nō differatur, tum quia pericula multa imminent teneræ adhuc ætati, tùm quia indignum profecto est, vt adoptione filiorum Dei ob humana aliqua diutius fraudetur. Vt nihil in Ecclesia; idest domo Christi domini, qui verus est Salomon inordinatum, nihilq; præposterum appareat, admoneantur obstetrices, ne iamiam natos infantes passim audeant baptizare, nisi imminente periculo mortis, & vbi sacerdotis. vel clerici, vel laici copia opportunè nequeat haberi. Quam ob rem examinentur ab ordinario, vel parocho an veram Baptismi formam probè nouerint, doceantur etiā ne quid veræ formæ, vel materiæ addāt, aut detrahāt, neque sal aquæ necessario admiscendum arbitrentur. Si domi baptizatus infans adhuc vixerit, infra octo dies (vt dictum est) in templo sistatur, quo in casu illud aduertāt parochi, nimirum diligenter inquirere, num cum vera forma, debitaque materia domi fuerit baptizatus. Quod si ita factum est constiterit, quamuis à fœmina, tunc cerimonias tantum baptismi opus erit addere, proinde caueant ne vllo pacto formam baptismi repetere siue simpliciter, siue conditione apposita, audeant secus autem vbi res est dubia, tunc enim repetent sub conditione. Illud etiam Parochi diligenter obseruent, vt videlicet librū habeant, in quo baptizati, parentum, & compatrum nomina, & cognomima conscribantur; cuius exemplum Episcopo quotannis dent, quemque si à parochiali Ecclesia

aliò

aliò se contulerint successori suo cōsignent. Hortētur etiā populum. vt sanctorum, non gentilium, seu Ethnicorum nomina, neque multa infantibus imponant. Caueant omninò ne plures admittant cōpatres, quàm à Sacrosancto concilio Tridentino statutū est, sed vnus tantū siue vir, siue mulier, vel ad summū vnus, & vna baptizatum de baptismo suscipiant, quique Orationem Dominicam primaque fidei rudimenta, si fieri poterit, non ignorent. Populum erudiāt, præsertim in festis solemnibus spiritalem cognationem cum vxore tenentis baptizatum vel confirmatum, aut cum filijs non contrahi, sed inter eas tantum personas, quę in decreto Concilii Tridentini expressæ sunt. Sess. 14. c. 2. Sess. 14. c. 2.

Mulieres si post partū ad Ecclesiam se recipiant Deo omnipotēti gratias actură benedictionem à Parocho suscipiant, nec quauis de causa ingressu Ecclesiæ interdici queant, si talem solemnitatem missam facere voluerint.

DE CONFIRMATIONE.
Cap. 14.

VRENT Episcopi vt saltem tertio quoq; anno suis Chrisma. sacrum ministretur, quo Sacramento, vt sanctorū patrum verbis vtamur, confirmamur ad pugnam, armamur ad agonem, & cor fidele ad prudentiam & constātiam dilatatur: nec vlli, qui nondum quinque sit natus annos confirmationis Sacra-

 mentum

mentum conferatur, nisi tamē aliud ordinario videretur. Commoneantur, ii qui in baptismi, & Confirmationis Sacramento susceptores appellantur, vt nihil de more dono dent, aut iis quos susceperint, aut illorum parentibus, sed intelligant se Christo filios spiritualiter generare, teneriq; ex vi susceptionis eos in catholica fide, & probis moribus instruere, si modo parētes hoc facere neglexerint, iuxta sacros canones. Hortētur autem adultos, vt facta prius peccatorum confessione, & accepto sanctissimę Eucharistiæ Sacrāmento ad confirmationis Sacramentum accedant spiritus enim sanctus, qui per manus impositionem da-
Sapien.ca.1. tur, non habitabit in corpore subdito peccatis. Extirpētur denique abusus illi per auricularū infantis contactum, vel linteolū ablutionem, seu fasciæ solutionem, seu per aliam superstitionem vanumque ritum contrahendæ compaternitatis, & doceatur Populus per susceptionem baptizati in baptismo & confirmati in Confirmatione tantū contrahi cognationem, atque eandem ex vtroque Sacramento, idemque matrimonii nasci impedimentum.

DE EVCHARISTIAE SACRAMENTO Cap. 15.

REDEMPTOR noster IESVS Christi, qui nouit figmentum nostrum, vt nos ad suæ similitudinis formam repararet diuisasq; vitas nostras in vnum illud ardentissima caritate colligeret vnio-

nis Sacramentum, quod propterea synaxeos patres appellarunt instituit, vt tanti thesauri participes, & in Deum ipsum transformaremur cōcorporales effecti, vt pign⁹ futuræ gloriæ, id est, perfectissimę, cū illo vnionis sub signis visibilibus teneremus. quare cum in hoc præcipue Sacramento ipse totius sanctitatis auctor, & fons realiter contineatur dolendum maximè est cum in tanta affluentia fame morimur. Rogamus igitur, & toto pectore monemus Parochos, & concionatores vt populum ad frequētem Eucharistiæ susceptionem ardentius hortentur vt sacrosancta Tridentina Synodus optat. Quod etiā Episcopi pro sua pascendi cura diligentissimè curabunt. Ceterum tempore Paschæ, id est à Dominica Palmarum vsque ad octauam Dominicæ Resurrectionis, omnes vtriusque sexus Eucharistiam sumant, nisi iustam ob causam, & ex consilio proprii sacerdotis id in aliud tēpus differre oportuerit. Distribuatur communicantibus vbicumque tunc communicent aliquod impressum symbolum, seu tessera, qua communicantes à ceteris internosci queant, faciantque Parocho fidem. Quisque in propria Parochia, vel in Cathedrali Ecclesia semel in anno communicet, idque tempore Paschæ, nisi quis a Parocho vel ordinario alibi facultatem communicandi habeat, & Episcopo certiore facto se communicasse. In Eucharistiæ administratione nihil sordidum sit, vel indecens, vt tantum decet sacramentum, sed sint omnia munda, nec calice consecrato, vel alio vase ad sacri Calicis formam facto vinum

Sess. 13. c. 8.

vel aqua fundatur, sed vitreo, quod à ministro superpelliceo induto Sacerdoti porrigatur. Caueat, & diligēter aduertat sacerdos, ne qua particula inter ministrandum excidat: id quod patena communicātium mēto supposita, vel alia commodiore ratione præstabit. Curent Episcopi quàm diligētissimè vt sacrosancta Eucharistia in Ecclesia cōseruetur collocetur q; in summo Altari in Tabernaculo ornato, ac bene septo, in pyxide mūda, ac decora, in vasculo demum argenteo cum corporali. luceat diu noctuque lampas accensa, vel plures, si Ecclesiæ facultates id patiantur, ante Tabernaculū, quod claui bene obseretur, ipsa autem clauis penes Parochum semper seruetur, Curet Parochus octauo quoque die particulas in pyxide residuas absumere, aliasq; consecrare. Vt sanctissima Eucharistia ad ægrotos summa cum veneratione, & canticis, & vmbella deferatur Parochorum sit, populum sępissimè hortari, vt frequens assiduusque illam comitetur. Ea de re societates Corporis Christi in Parochiis instituantur, vt audito campanæ sono accurrāt. Si enim erga vmbram tam celebrem cultū pius, ac sanctus ille Rex Dauid legitur exhibuisse, quid faciendum erga purissimam illam arcam, vbi omnis inhabitat plenitudo diuinitatis corporaliter? Parochi plures sacræ Eucharistiæ particulas secum afferant, ne, dum ab ægroto ab Ecclesiā reuertuntur, populus inane vasculum adoret. Vt mortis supplicio perituris Eucharistiæ Sacramentum non est subtrahendum, si ostēderint euidentia pœnitentiæ signa; ità nec conferendum non ieiunis

2. Reg. c. 6.

iunis. Significetur itaque sæcularibus iudicibus, vt parochum admoneant at antè diem, quo mortis supplicium subiturus est reus Eucharistiæ Sacramentum ei conferre possit, vel saltem mane eiusdem diei, quo ad mortem trahendus est, nulliq; dubium sit ad id de iure teneri iuxta sacrorum canonum constitutiones. neque enim decet eos tanto viatico priuari, quo fortiores in conflictu tanto inueniri possint. Neque vero quod propter scelera patiantur idcirco illis negandum est ad salutem, cum pœnitentibus possint apud occultum iudicem tormenta pro martyrio quodammodo reputari.

Abusus ille quo Laici, vel Clerici sepulchrum Domini nostri, quod quinta feria in Cœna Domini erigitur sigillis obsignāt ad tollendā omnē occasionem superstitionis funditus euellatur, ceræque asseruandę superstitio, cuius supra meminimus, aboleatur.

DE SACRAMENTO POENITENTIAE Cap. 16.

SERVETVR constitutio fe. rec. Innocentii iij. vt saltem semel in anno proprio sacerdoti vel alteri ab ordinario approbato singuli peccata sua confiteantur sub pœnis ibi contentis, atque aliis arbitrio ordinarii pendendis. Ipsa autem constitutio in Ecclesiis Cathedralibus, & Parochialibus quotannis publicetur. Reuocetur ad vsum alia quædam eiusdem Innocentii

centii conſtitutio,qua medicis præceptum eſt,vt ad ægrotos adducti,antequam illorum curam ſuſcipiant,eos moneant,vt idoneo confeſſario ſua peccata cōfiteantur:alioquin vltra triduum,ad eos viſitandos non accedant iuxta Conſtit.fe.rec. Pii Papæ V.quia valde prępoſterum eſt neglecta nobilioris,ac ſemper duraturæ animæ cura curando momentaneo pulueri tantopere inuigilare.

Cum autem animarum curandarum ratio corporali medicina,& ſubiecto, & facultate ſcientiæ, & fine longè pręſtantior, longeque ſit difficilior, ſi tam diligenti examine approbātur quos curandis corporibus præficimus. videant diligentiſsimè Epiſcopi,ne temere ſacerdotes ad confeſsiones audiendas admittantur, ſed curā adhibeant non mediocrem,vt tam ſæculares, quàm regulares clerici exactiſsimè de vita,moribus, & doctrina examinentur, & probentur, ne vel cæco cęcū ducente ambo in foueam cadant, ſi ſcientia deſit vel mundana lepra creſcat potius,ſ his,qui purgaturus aduenerat vita corrumpat. Præſertim vero qui Confeſsionibus mulierum ſiue laicarum, ſiue monialium excipiendis exponendi ſunt, hi ætate maturiores ſint, & qui crebro muteutur. qui autem ſe vltro intulerit, ac intruſerit non approbatus pœnas iux. ſacros canon. & ſac. Conc. Trid. ac arbitrio ordinarii pendet.

Seſſ. 14 c.7. Omnes tam Canonici, quàm reliqui ab examinatoribus ad audiendas peccatorum confeſsionės admiſsi, dum in alienis parochiis hoc Sacramentum miniſtrare vſu venerit à parocho, vel ab ordinario licentiam miniſtrandi impetrent

petrent. Sacerdotes absq; causa necessaria ab Ordinario approbanda in priuatis cuiusuis ædibus, nec maris, nec feminę confessionem audeant, nec mulieres ante solis ortum, nec post occasum in ecclesijs maneant faciendæ cõfessionis ergo., ne qua occasio detur aduersario maledicti, excepta causa necessaria, & dum secus Ordinario iusta de causa visum fuerit. Sint confessorialia ad hoc munus satis accomodata, atque in patenti apertoq; loco sita, & quo ad eius fieri potest non alibi, quam in illis fiat exomologeses. Pœnitens dum confitetur genuflectat: sacerdos sedeat, idque non in confessionibus laicorum modo, verum etiam in sacerdotum recõciliationibus. Vt autem sanctasanctè administrentur, mandat prouincialis Synodus, & nullus e confessarijs a nobis audiendis confessionibus expositis, vel approbatis petat, aut exigat à pœnitentibus pecuniam, aliudue temporale lucrum, siue ob pœnitentiam pro peccatis perferendam, siue quod res sit restitutioni obligata, siue pro votorum cõmutatione, siue pro celebratione missarum, nec omnino quicquam quouis quæsito colore, ne quis iuxta Apostolum hos vituperet in hac plenitudine gratiæ, quæ ministratur à nobis. 2.Cor.cap.8. Qui vero id sceleris committere pręsumpserit, sit ipso facto ab audiendis confessionibus perpetuo suspensus, ac aliis pœnis subiaceat à Sacr. Can. statutis. Et ne quis cito manus imponens, alienis peccatis communicare conuincatur, caueant sacerdotes, ne ante debitam, vel famæ, vel pecuniæ satisfactionem, vbi restituendi facultas fuerit, ali

D quem

quem absoluant,præcipuè vbi pœnitẽs datum in superiori confessione de satisfactione preceptum neglexerit. Cõfessarij tam sæculares, quam regulares casus summo Pontifici & Episcopo reseruatos scriptos apud se habeant.

Omnibus,& singulis nostræ prouinciæ,vel in ea pro tẽpore existentibus, aut commorantibus presbyteris seculasibus,& regularibus interdicimus iuxta decretũ Sacrosancti Conc. Tridentine secularium etiam sacerdotũ cõfessiones audiant, nisi parochiale beneficium obtineant, vel ab ordinario loci fuerint per examen,ad id idonei iudicati, aut alias approbati, & ad confessiones audiendas admissi. ipsa autem approbatio gratis detur. Volumus etiam,vt hoc decretum quotannis,& sæcularibus, & regularibus publicetur. Ab excommunicatione maiori à iure,vel ab homine lata,vel ob manus clerico violenter iniectas in casu etiã Episcopo reseruato, nedum Papæ,simplex sacerdos absoluere non possit, neq; à suspensione, & interdicto,sed neq; à sequentibus casibus.

Sess. 23. c. 15. Clement. dudum de sepult. §. ca. deinde.

CASVS RESERVATI.

Cap. 17.

QVI ordinario loci vel eius Vicario pro tempore existenti sua peccata confessus, non fuerit absolutus.

Qui dolosè vel ex proposito ignem inferens fecerit incendium.

Qui

Qui vites alienas, seu arbores fructiferas inuito domino inciderit.

Voluntarius homicida, quiq; eiusdem criminis mandādo, vel faciendo, vel consuetudo, vel auxiliando particeps fuerit.

Qui membrū absciderit, aut debilitarit simul, & qui id fieri mandarit, fauerit, consuluerit, vel auxilium dederit.

Restitutio incertorum, nón existentibus quibus restitutio fiat excedentium summam decem aureorum.

Qui infantulos in lecto oppresserit studio, vel casu.

Qui sterilitatem procurarit, vel abortum cum effectu póst iam animatum fœtum.

Qui clam matrimonium contraxerit contraq; sacrosanctę Trid. Syn. decretum, vel contra Ecclesię interdictum, vel in gradibus à iure prohibitis. Sess. 24. ca. 1.

Sortilegus, & diuinator, qui expressa, vel tacita dæmonum vsus fuerit inuocatione.

Testis, qui falsum in iudicio malitiosè deposuerit, quique literas, tabellas, bullas, schedulas, processus causarū, & alias quascumque scripturas corruperit (siue vt aiunt) falsificarit, nec non periurus in alterius detrimentum, falsarius tam ecclesiasticæ, quam sęcularis curiæ scriba, notariusq; siue actūarius, qui dolosè, vel diminutam (vt dicunt) capiunt informationem, neq; omnia testium dicta scribunt.

Publicus vsurarius, quiq; in contractibus vsurarijs conficiendis scienter interueniunt.

Qui manifesti vsurarij cadauer sepulturæ mandarit, id que scienter.

Qui testamenta ac legata ad pias causas impedierit, occultarit, vel cum possit, & debeat, executus non fuerit.

Notarius, qui pia legata infra mensem nō reuelauerit.

Qui pannos, vestes, aut habitus ecclesiarum, vel religiosorum, vel clericorum, aliaue diuino cultui destinata ad personatorum vsum, vel sæcularium ludorum tempore vindemiarum, aut bacchanalium seu (vt vocant) Carnis priuij commodauerit, vel quouis modo huiuscemodi vestibus abutentes.

Qui sacro chrismate, oleo sancto, Eucharistie, vel alia quauis re sacra abusus fuerit.

Qui virgines vi oppugnarit, aut violarit, aut quascumque mulieres vi rapuerit.

Qui monetas, vel mensuras adulterauit.

Qui incestum cōmiserit cum patre, matre, fratre, sorore, vel cum alio consanguineorum, aut affinium vsque secundum gradum inclusiuè, quiq; cum commatribus, aut spiritualibus filiabus se commiscuerit.

Qui absque nostra, vel Vicarij licentia quouis libros impresserit, aut ediderit.

Confessarius sacerdos, qui nomine restitutionis, aut satisfactionis, aut pro celebrandis missis in pœnitentiam iniunctis aliquid exegerit, vel (quod Deus auertat) ad turpia filias spiritales stimularit.

Ad infrascriptis casibus absoluendi potestas cuipiam

ido-

idoneo presbytero facile committi posset. vt.

Qui publicè maledicta in Deum, vel in beatam Virginem, vel in sanctos dixerit.

Qui patrem, matrē, aut parentes verberibus affecerit.

Qui contra naturam coierint, vel cum bestijs.

Sacrilegus, siue rem sacrā de loco sacro, siue non sacrā de sacro, siue domum sacram de non sacro surripuerit.

Qui in Ecclesijs pijsq; locis fuerit actu fornicatus.

At vero sacerdos, qui ad confessiones audiendas admissus, vel deputatus, à casibus reseruatis absoluere præsumpserit, à nemine, nisi ab Ordinario loci, vel eius Vicario absolui possit.

Impuberibus verò & pueris qui non dum decimum quartum agunt annum, nullus ex præmissis casibus intelligatur reseruatus. Integrum autem erit locorum Ordinarijs hos casus, habita temporum, rerum, & personarum ratione addendo, vel diminuendo mutare.

DE EXTREMA VNCTIONE.

Cap. 18.

VRET Parochus, vt extremæ Vnctionis sacramentum ægroto dum integris est sensibus conferat, nec in quendam articulum temporis differatur, in quo infirmus, sensu omni caret, speq; recuperādæ sanitatis, sed dum mentis compos est, & sensus adhuc vigent, vngatur. hunc enim fiet, vt Sacramentum maiori

in Deum affettione,& vberiore fructu recipiat. subleuatus enim & morbi incommoda, ac labores leuius feret,& tentationib⁹ dæmonis calcaneo eius insidiantis facilius re-
Genes. ca 3. sistet, & sanitatem corporis interdum, vbi animæ expedierit, consequetur. Vt autem sacramentum hoc neq; sanis corpore ministrãdum est, nec iam iam ingressuris mare ventorum vi turbatum, nec paulo post prelium commissuris, nec capite damnatis, nec denique infantibus non dum rationis vsu præditis, ita neque ijs denegandum est, quibus mortifero vulnere accepto, mortis imminet periculũ siue superueniente febre correpti, siue ex vulnere tan tum è vita decedant, & si nec peccata cõfessione expiare nec Eucharistiam sumere potuerũt, modo tamen ostẽderint signa contritionis,& contrarius abusus extirpetur. neque enim infirmos quisquam esse negauerit, quos aliena malitia, vel casus repente percusserit. Cur igitur luctaturos non vngamus qui extremo iam prælio aduersus spirituales nequitias in cœlestibus colluctantur.
Exhortetur etiam assistentes Parochus, vt dum hoc sacramentum ministratur pias ad Deũ fundant preces. Curet etiam, vt dum Sanctum oleum ad ægrotos defertur, crux lumenq; preferatur. Cum vero ad ægrotum venerit eum diligenter consoletur horteturq; vt bono animo esse velit, atq; animum à terrenis ad cœlestie studeat abducere transiturus id domum æternitatis.
In mortis agone tam Sacerdos, quàm egroti consanguinei illum salutaribus monitis, ac verbis consolatione
plenis

plenis adiuuare laborent, quare adsit assiduè ęgrotanti sacerdos, præsertim verò in hospitalibus domibus id œconomi curent diligentissimè.

DE SACRAMENTO ORDINIS. Cap. 19.

PISCOPI Consecratio intra tres menses faciẽda, vel in Curia Romana, vel in propria Ecclesia, vel in propria Prouincia celebretur: nam cũ diu differtur Episcopi ordinatio non minima creatur officiorum diuinorum offensio. Episcopus per se ipsum ordines conferat: iusta tamen de causa impeditus suos iam bene examinatos, ac probatos ad alium transmittat. Literæ dimissoriæ non ab aliis, quam ab Episcopo concedantur etiam exemptis, vt statuit Sacrosanctum Concilium Trident. Quare nec Hierosolymitani milites possunt dimissorias suis subditis sæcularibus literas concedere, nec alij quoduis obtinentes priuilegium. Qui autem non suos subditos sine dimissorijs proprij ordinarij litteris ad ordines promouerint, meminerint per annum se à collatione ordinum suspensos. In aliena verò diœcesi cum litteris dimissorijs ordinarii, & licentia Episcopi loci ordines conferre licebit, vt declaratum est in Cap. vltimo sextæ sessionis.

Sess. 23 ca 3. c. 8. sess. 14. c. 14. Cõc. Car. 3. cap. 22.

Sess. 7. c. 10. & 23. c. 10. & ca cũ nullus de temp. ordinat. in 6.

Cum ad sęcularem militiam temerè non admittantur, quos carnalia arma tractare constat, indignum sanè fuerit spiritalia militiæ arma, & potentia Deo, ad inimi-

corum destructionem accepturos passim, ac sine delectu clericali militiæ adscribi, quare iuxta decretum sacrosancti Concil. Trid prima tonsura non initientur qui nondũ septem nati sunt annos, vel confirmationis Sacramẽtum non susceperunt, vel fidei rudimenta ignorant, vel legere, vel scribere nesciunt, vel demum de quibus probabilis coniectura nõ est, eos non sæcularis iudicij fugiendi fraude, non vitæ genus sibi elegisse, iuxta decretum Sacrosancti Concilij Tridentini. Nullus in minoribus ordinibus constitutus fori priuilegio gaudeat, nisi habitum, & tõsuram deferat clericalem, & alicui Ecclesiæ, vel in Seminario ex mandato Episcopi inseruiat, vt inibi decretum est. Prima tonsura initiatus beneficium Ecclesiasticum, siue in propria, siue in aliena diœcesi habens, clericalem habitum, & tonsuram deferre teneatur. Curent Episcopi in cõferendis tum minoribus, tum sacris ordinibus diligenter seruare canones, non antiquos modo, verum etiam in Sacrosan. Tridẽ. Synodo conditos, vt non omnes sine vllo delectu ad ordines prouehant, sed quos exacto præcedente examine approbauerint tantum admittent. Pro denunciationibus ordinandorum, proq; illorum fide nihil exigatur. Nemo ad sacros ordines admittatur, nisi sub Ecclesiastici beneficij, vel veri patrimonij titulo iuxta sacrosancti Conc. Trid. decretum. Aliter verò ordinatus nouerit se ab ordinum executione esse suspensum, iuxta eiusdem sacrosancti Concilij decretum. Caueant ordinantes, vel ordinandorum examinatores, vt quid quam ab illis

Seff 23. ca 4. ca. fi. de tẽp. ord. in 6. & c. cum contingat. ext a de ætat. & qualit.

Seff. 23. ca. 7.

Seff. 21. ca. 2.

ab illis accipiant, vt sic ab omni Symoniacę labis suspitione, vel turpis quęstus Ecclesia Dei, vt bonos dispensatores decet multiformis gratiæ Dei, sit aliena. Initiati sacris ordinibus ante legitimam ætatem è Concilio Tridẽtino diffinitam, vel extra tempora statuta, vel absque dimissoriis proprij Episcopi litteris cum illis quidem, sed deprauatis, aut fictis, aut abrasis sint ipso iure suspensi, &, si susceptum ordinem exercuerint irregularitatẽ contrahant, iuxta Pii II. constitutionem vsu receptam. Quilibet Clericus, in ac, cui semel adscriptus est ecclesia resideat, atque inibi sua obeat munera, nec sine dimissoriis proprij Ordinarii litteris alio vagetur, suiq; ordinis actum exerceat. In minoribus constituit suffragium in Capitulo dare nequeant: initiati verò sacris possint. Seminarium Clericorum (vbi fieri poterit) in prouintia vel diœcesi cõstituatur, iuxta Sacrosancti Concilii Tridentini formam quam Episcopi diligentissime seruare debent. Quod si tanta paupertate labborent Ecclesiæ, vt Collegium, si eseminarium conflari, ac sustineri nõ possit, current Episcopi vt ad celebriorem prouincię locum, vbi seminarium sit suos transmittant cum necessariis expensis, neque enim ignorare possumus, quanta Ecclesiæ Dei mala ex hac peste proueniant, vbi ministrorum deest aut doctrinæ soliditas, aut vitę sanctitas.

Sess. 23. c. 12. & c. in singulis cũ multis seq. cit. 77. & c. subdiacõ cũ seq. 77 dis. c. generalem. de æ. &c. & qual. in elmos.

Sess. 23 c. 18.

DE VITA EPISCOPORVM. Cap. 20.

OSTVLAT Epiſcoporum dignitas cum ſint lumina Mundi, vt præ cęteris religione, ac vitæ ſanctitate fulgeant: propterea perfectam illam Epiſcopi imaginem ab Apoſtolo deſcriptam præ oculis ſemper habeant cum ait. Oportet Epiſcopum irrepræhēſibilem eſſe, ſobrium, prudentem, ornatum, pudicum, hoſpitalem, doctorem, non vinolentum, non percuſſorem, ſed modeſtum, non litigioſum, non cupidum, ſed domui ſuæ bene prępoſitum: tantū enim debet (vt merito D. ait Gregorius) Actionem populi actio tranſcendere pręſulis, quantum diſtare ſolet à grege vita paſtoris. Epiſcopus Dominicis, feſtiſq; diebus niſi legitimè impediatur, miſſam celebret, tùm vt mediatoris fungatur officio offerens ſacrificia pro peccatis, tùm vt fiat in illo duplex ſpiritus domini, quem lucere populis neceſſe eſt per exemplum, & ardere ſibi per charitatem.

1. Timot. 3.

Quoniam verò Epiſcopo auctoritatem fide, & vitæ meritis quęrendā non profano ornatu, aut ſeculari apparatu, & ſanctorum patrum exempla monſtrarūt, & ſacra Concilia docuerunt, ideo caueat nimirum apparatū, neq; pretioſis, aut inauratis vtātur veſtibus. Veſtimenta quibus intra domeſticos parietes induetur ea ſint, quæ dignam Epiſcopo grauitatem, atque modeſtiam redoleant.

Trid. § 25. c. 1. & Concil. cartagine. 4. c. 15. Tolet. 3. c. 7. c Epiſcop' 41. diſt. c. pro reuerētia. 44. diſ. cōcilio Antioch. cap. 35. Trid. ſeſſ. 2. de modo viuentia.

In menſa fugalitas, in victu eluceat temperātia, deniq; appareat in omnibus ſanctitatis quidam potius, & hone-

ſtatis,

ſtatis, quam ſuppellectilis fulgor ne contra Eccleſiaſticos vel ab ipſis, aduerſariis contorqueri poſsit, ipſi etiam ſecularibus fugiendum, quod ſcilicet propheta domini cõqueritur contra eos, qui ingrediẽtes pompaticè domum Iſrael optimo delibuti vnguento, & delitiis omnibus affluentes nihil patiebantur ſuper cõtritione Ioſeph, valde enim & Dei, & Sanctorum oculos offendere poteſt, ſi deſpectis pauperibus, qui neceſſariis indigent, ipſi ſuperflua multiplicare videantur. Initio menſe benedictio, in fine gratiarum actio Epiſcopi menſam exornent: in medio verò, vt Euſebius inquit Papa non ludicra ſpectacula, non fatuorum ſtultiloquia, non ſcurrilia admittantur præſtigia, ſed ſacra lectio, vt non tantũ corporali cibo, immò verbi ſpiritualis alimento conuiuantes ſe refectos gratulentur. Amos, ca.6,

Adhibeant Epiſcopi curam, vt eorũ familia in officio contineatur. habeant proinde, vbi id commodè fieri poteſt, eccleſiaſticum virum moribus, & doctrina probatũ, qui toti familiæ preficiatur, cuique curę ſit ſpiritualis omnium ſalus. Caueant denique ne in famulatus ſtipendium eccleſiaſtica beneficia famulis cõferant, ne fidelium oblationes temporalium eſſe mercedes incipiant, tãto vtique fœdius, ac deteſtabilius, quanto & ab indignoribus ad huiuſmodi gradus aſpiratur. Epiſcopi Synodum diœceſanam quotannis cogant, ſub pœnis à Sacroſancto Concilio Tridentino ſancitis. Seſſ.24 ca.2. de reform conci Taracon, c.8. & cõcil Agath. c. 71. &c. ſicut olim de accuſ. c. Annis conſequent. 18. diſt. cõc. Aurelia 5. c. 18. conci. cõſtant, 6. c. 8,

DE IVDICIALI EPISCOPI FORO Cap. 21.

Vret Episcopus vt idoneos in foro iudiciali mini ſtros habeat, ſintq; proinde artis periti, non infa mis vitæ ſed probatæ, & ab auaritię labe prorſus auerſi. quomodo enim iudicia non peruertatque
2. ad Tim c. 6 malorum omnium radix ab Apoſtolo comprobatur; Statuat preterea cōmune certumq; notariis ſcribiſq; pro opere & officii mercede ſtipendiū, pro loci reiq; cōditione, quod qui exceſſerit, priuatione officii, vel alia ad arbitriū pœna mulctetur. Animo etiam diligenter excubet, ne quid falſi ſiue in ciuili, ſiue in criminali, cauſſa Notarii fabricētur &
Sopho ca. 3. configant, de quibus quæritur dominus: Iudices eius lupi
Seſſ. 21. ca. 1. veſpere nō relinquebāt in mane. In litteris dimiſſoriis, ſeu (vt vocant) teſtimonialibus, à decreto Concilii Tridentini non recedatur: nimirum, vt vltra decimam auri partem non exigatur, qui ſecus fecerit, amiſsione officii, vel aliis, arbitrio Epiſcopi, pœnis plectatur. Curēt Epiſcopi, vt carceres nō ita ſint incommodi, vel ſubterranei, vt ibi obtruſi in vitę periculū diſcrimentq; vocentur. Sit qui miſerabilium perſonarum cauſſa agat, & defendat, idque gratis: cum oporteat Epiſcopum patrem eſſe orphanorum, & iudicem viduarum.

Carceres Epiſcopus per ſuum Vicarium, vel per alias perſonas frequenter viſitet. In irrogandis mulctis, vel pœnis commutandis abhorreant Epiſcopi ab omni auaritię ſuſpi-

ſuſpitione, quæ populo ſcandalum parere, ſibi vero magnam infamiæ notam inurere poſſet. Impetratas à ſede apoſtolica diſpenſationes, ac vltimarum voluntatum cõmutationes Epiſcopus perpẽdere, ac examinare debet, vt in Sacroſancto Concilio Tridentino ſanctum eſt. Gratiã, Ordinarius circa publica delicta obtentam cognoſcat iuxta decretum Concilii Tridentini. Studeat, quilibet Eccleſiaſticus Iudex, ne dum Epiſcopus, vt quãta poterit breuitate cauſſa expediãtur, & litibus præciſis, calumniantiũ dilationibus finis imponatur, neque muneribus, aut, fauore, vel quauis gratia retardetur, cum ſcriptũ ſit: Noli quęrere fieri Iudex, niſi valeas virtute irrumpere iniquitates. Sciant Epiſcopi ſibi licere Eccleſiaſticos in ſuis Eccleſiis reſidentes, quamuis exemptos, atq; etiam extra viſitationem, corrigere, & punire, non obſtantibus regiorum Capellanorum, vel militum, & ſimilium priuilegiis, ex vi decreti Sacroſancti Concilii Tridẽtini. In cauſsis viſitationis etiam Criminalibus, ante diffinitiuam ſententiam nemo poſsit ab Epiſcopo, vel eius Vicario ad alium Iudicem appellare, iuxta formam Sacroſancti Concilii Tridentini. In ſuſpenſionibus, & irregularitatibus ex delicto occulto prouenientibus, & non dum in forũ contentioſum deductis diſpenſare, ea excepta, quę ex homicidio oritur voluntario, in qua neque ad ordines, neq; ad beneficia diſpenſare poſsit Epiſcopus, niſi tale homicidium ad ſui defenſionẽ fuerit cauſſatum, & cauſa ſibi ab Apoſtolica ſed cũ miſſa, & accuratè cognita, iuxta ſacroſancti Cõcilii Tridentini decretum.

Seſſ. 22. c. 6.

Ibidem. c. 8.

Eccleſiaſtici cap 7.

Seſſ. 14. cap.

Seſſ. 13. ca. 1. & ſeſſ. 14 ca. 20. & c. licet, de offic. ord.

Seſſ. 24. ca. 6. de reform.

Seſſ. 14 ca. 7.

DE

DE VITA, ET HONESTATE. Clericorum.
Cap. 22.

VM formam esse fidelium oporteat eos, qui à rebus seculi in altiorē sublati locum hęreditas domini facti sunt, ad quorum exemplum sese populi Christi sanguine redēpti componere studeāt, dicente
1. Theſſ. c. 3. Apostolo, vt nosmetipsos formā daremus vobis ad imitandum nos, cauendum vigilantissimè ne contra per vitę exemplum, laqueus potius simul fidelium animabus, iuxta,
Oseæ cap. 5. quod S. Oseas conqueritur: Vobis, inquiens, iudicium est sacerdotes, quoniam laque⁹ facti estis speculatione, & rete expansum super Thabor. Laqueus quippe sumus in ecclesia, & rete in monte sancto domini, si positi super cādelabrū vt luceamus, inde offendiculo sumus aliis, vnde in eis Christū formare debemus. Quæ igitur de honesta Clericorum vita deq; cultu corporis summi Pontifices sacraq; concilia decreuerūt, ea Episcopi studeant in sua quisq; diœcesi in suo robore permanere, integreq, seruari iubeant. Omnes Ecclesiastica personæ, tam in sacris, quàm in minoribus ordinibus constitutæ, quacumq; sint dignitate, personatu officioq; præditi, beneficioq; gaudeant, habitum ordini graduiq; suo conuenientem, nec non Clericalem tonsuram gestent. qui verò non paruerit monitus, etiam per edictum publicum, per suspensionem, ab

ordinibus, ac officio, & beneficio, ac fructibus, & reditibus, ac prouentibus ipsorum beneficiorum, nec non si semel correctus, denuo, in hoc deliquerit, etiā per priuationem officiorum, & beneficiorū huiusmodi coerceri possit, & debeat, iuxta Sacrosancti Concilii Tridentini decretum. Presbyteri superioris labii pilos tonsos; ita gerant vt nullum sanctissimæ Eucharistiæ sumptioni impedimētum afferant, nec eos Clerici, nedum Sacerdotes, vsq; eo excrescere sinant, vt retorti, & hirsuti turcharum, vt aiunt, instar sint. Pileum nigri sit coloris, vestis itidem superior, ac interior, atque vtraque talaris, non anulos in digitis gestēt, nisi aliud dignitatis, vel honoris ratio postulet. Pallio, quod vulgo ferr[illegible]iolum vocant, vt Clericali conuenit honestati, ad frigoris tantum pluuiæq; iniurias repellendas vtantur, vestemq; interiorem nunquam deponant. Clericus si cum dimissoriis ordinarii literis peregrinari contigerit, cum pallio iam dicto, & veste interiori peregrinetur, ita longa, vt saltem infra genua pendeat, seque post quatuor dies Ordinario loci sistat: & si seculare tribunal adire pro iustis caussis, cumque ordinarii facultate vsu venerit nulla ei exhibeatur molestia. Dum pedibus iter facit vestibus poterit, vti contractioribus, ex quibus tamen Clericus facilè cognoscatur, galero, cum opus fuerit nō turbinato, vt aiunt, sed simplici vtantur quique à militaris galeri forma valde discrepet. Hic turgida, nec incisa femoralia, nec corrugatas ad collū, vel manus, aut acu pictas interulas, nec calceos deferāt incisos. Pretiosiores pelles, vnguenta

Sess. 14. ca 6. de reform. & Clé. quoniam de vita & iure Cler.

guenta, suaues odores, sericas, aut serico ornatas vestes: à freno ephippioq; mulæ aurum, argentum, ac sericum amoueant, sclopetas siue longas, siue breues ne deferant atque adeò nullum armorum genus, præter quàm in itinere suspectis in locis, eaq; honesta sint, ac defensiua. Personati ne ambulent. Si quis autem in horum aliquid peccauerit, præter vestium aliarumue rerum amissionem aliis grauioribus pœnis, æstimata delecti, & personæ qualitate, ad Episcopi arbitrium mulctetur. si quis autem breuiores sclopetas, vel pugiones, vel alia, quæ ad triũ palmorum mensuram nõ perueniunt, arma gestauerit: is, præter supradictis pœnas triremis supplicio per tres annos damnetur, vel alia illi secundum Episcopi arbitriũ pœna irrogetur. In ædibus ad vsum Ecclesiam ministrorum cõstructis fœminæ ne commorentur, quamcumque cum eis necessitudinem cognationemq; habeant. in aliis vero, quæ Clericali vsui non sunt assignatæ, nõ nisi ex caussa rationabili, ordinarii iudicio approbanda, possint Clerici cũ mulieribus cohabitare. Cõtubernio insuper, familiaritate, cõsuetudine publica, vel secreta quarumcumq; suspectarũ mulierum, sibi interdictum esse intelligant. hinc enim (vt Cabilon. Concilium ait) nõ minimum vita, & opinio polluitur, nec facile alligabit, quis ignem in sinu suo, vt vestimenta eius nõ conburantur. Caueant præterea ne in Reipublicę, vel priuatorum hominum iacturã sint latronũ, vel exulum, seu bãnitorum (vt aiunt) receptatores, aut fautores, sub grauissimis pœnis ordinarii arbitrio irrogãdis.

Tom 1 Cabilõ. 1 can. c. 3.

Comœ-

Comœdias, fabulas, choreas, equestres, seu hasticos ludos, profana colloquia, atque spectacula, nec edant ipsi, nec spectent. Talis, tesseris, pictis pagellis, globo missili, vel pila parua palmari palam, alioue ludi genere prohibito, nec ludant, nec ludentibus spectatores, adsint: publicè verò nec etiam honesto sub pœnis grauissimis. Nullum venationis genus à sacris Canonibus clericis vetitum exerceant. Comessationibus, compotationibus, aliisue minus honestis conuiuiis non intersint, cauponas, seu tabernas, nisi iter facientes, non ingrediantur: at neque in tonstrinis, vel aromatariis, vel aliis artificum, vel vendentium officinis tempus otiosè conterant, ne labia diuinis laudibus consecrata scurrilia potius, & quę ad rem non pertinent sonare audiantur. Mercaturam non exerceāt, neque in negotiis agendis, aut vendendis, vel emendis rebus, vt medij, vel interpretes interueniant. nemo quippe militans Deo implicat se negociis secularibus, vt ei placeat, cui se probauit. Aliena prædia, nisi cum ordinarii facultate, non conducant, pro alio ne spondeant, nisi de rebus patrimonii eorum. Inter cetera sanè, quibus à splendore illo suo facies ecclesiæ immutata cernitur, illud maximè dolendū, quod sacerdotalis ordo nimirum apparet viluisse: cum tamen ii sint, de quibus dicitur: Qui, tetigerit vos, tangit pupillam oculi mei, quos sibi dominus familiares in tantum esse voluit, vt etiam aliorū hostias per eos acceptaret, atq; eorum peccata donaret, sibique reconciliaret, ipsi quoq; corpus Domini conficiunt, populisq; tradunt. Quare cle-

Sess. 24. c. 12. Sess. 22. ca. 1. de reforma.

Sess. 24. c. 12. de reform.

2. Timot. c. 2

Zachar. c. 2.

rici omnes, atque in primis Episcopi suam vbiq; retineant dignitatem, nec secularibus principibus demisse inseruiant, sed in omnibus vt dignitas exposcit sese gerant, iuxta decretum Trid. Conc. Propterea dum laicis, & œconomis sacerdos assurgit, vel assistit capite aperto, vel aliter inseruit, haud dubiè abusus est, atque ideo delendus. Ab locis scurritibus, & parum decentibus ludis se cohibeant, & parasitos è suis tectis exterminent. Nullius laici, nedum magnatum negocia procurent, neque illis famulentur, nisi de Episcopi licentia, dum caussa à sacerdotali dignitate non aliena id postularit. Dum autem in Ecclesiasticarum personarum famulatu sunt, vilia munera, quę dignitati clericali maculam inurerent, ne obeant. nullas mulieres, neque nobiles, comitentur, neque illis officij ergo ad mensam assistant, nec monialibus velut internuncii inseruiant ad deferēda earum munera, vel exterorum salutationes referendas.

Sess. 25. cap. 17. de refor. c. valentinianus, 63. dist. c. Episcopus in Ecclesiis, 65 dist. c. qs dubitet cap. duo sunt. cū seq. 96. dist.

Interdicimus quoque præsbyteris omnibus, & clericis aduocatione, procuratione, patrocinio, & omni caussarum apud seculares iudices actione, iis casibus dumtaxat exceptis, qui à iure permittuntur. in quibus etiam Episcopi facultatem in scriptis gratis dandam volumus interuenire. Quicumq; verò ex supradictis aliquid violauerit, carcere, vel exilio, vel priuatione beneficii, vel grauioribus etiam pœnis, pro personæ, ac peccati qualitate Episcopi arbitrio afficiatur.

Omnes Ecclesiasticæ personæ cibum sumpturæ mensam

ſam benedicāt: ſumpto verò gratias Deo pro acceptis beneficiis agant. Omnes clerici, etiam in minoribus conſtituti, habitum, & tonſuram clericalem ſemper gerant. ſi ſecus fecerint, certo ſciant ſe fori priuilegio iuxta formam Conc. Trid. eſſe priuatos. Seſſ. 23. c. 6.

QVI LIBRI SINT A CLERICIS legendi. Cap. 23.

HABEANT Clerici, qui commodè pręſtare id poſſunt, vtrumque teſtamentum, Romanum Catechiſmum, ſacroſanctum Conc. Trid. & prouincię hoc noſtrum, tractatum de Sacramentis, aliquot etiam ſpirituales libellos, vt, de contēptu mundi, & alios prout ſua cuiuſq; facultas feret. hoc enim fiet, vt & potentiores reddantur in ſana doctrina exhortatores, & ſeipſos immaculatos cuſtodiant, iuxta Beati Hieronymi conſiliū dicentis, Ama ſtudia ſcripturarum, & carnis vitia nō amabis. imprimiſq; ſacerdotes, qui curam animarum ſuſcepere, vel qui ad confeſsiones audiendas expoſiti ſunt, aliquā de caſibus conſcientiæ ſummam habeant, in quorum ſtudiis nunc audiendo, nunc legendo diligenter verſentur: ne duces cæci iure poſsint à domino appellari, atq; vt animarum homicidæ merito puniantur. Math. ca. 15.

DE MISSARVM CELEBRATIONE. Cap. 24.

I mundi olim esse iubebantur qui domini vasa ferebant, quanta putamus eos puritate fulgere oportere, qui modo mundissimam Christi carnem & Deo opt. max. offerunt, & ipsi sumunt, & aliis sumendam porrigunt. Quod si sanctus ille Iob, qui domini testimonio rectus appellatur, proprię infirmitatis cõscius exclamat profundius: Si abluero me quasi aquis niuis, & fulserint velut mundissimæ manus meæ, tamen sordibus intinges me: videant sacerdotes ante quam tremenda mysteria aggrediantur (quod non alibi fiat, quàm in Ecclesiis, & Oratoriis ab Episcopo designatis) vt suam quisque conscientiam primo diligenter examinent: deinde, si conscii sibi fuerint aliquod mortale peccatum à se commissum esse, vel saltē de eo dubitauerint, iuxta Apostoli pręceptum, & sacros Canones rite se ipsi probantes, illud confessione expient, & postremo missam celebrent.

Iob. cap. 9.

1. Cor. ca. 11.

Celebraturi verò vbi facta prius breui saltē oratione, sacris vestibus sese induerint, cum aliis ne colloquantur, missamq; prælegant. Vt vasa, calices, corporalia, pallæ, mappę, sacrę vestes aliaque ad missam necessaria munda nitidaq; sint curam adhibeant. Turpem quæstum, & immoderatas eleemosynarum exactiones effugiāt. Peregrinos, atq; aduenas sacerdotes absq; dimissoriis litteris celebrare non sinant. Et quamquam altari deseruiens de altari viue-

ri viuere debet, caueant tamen omnes, ne plures pro celebranda missa eleemosynas accipiant, & proinde nemo plures cappellanias habeat, neq; singulis diebus in hebdomada se obliget. id quod vt melius faciliusq; seruetur. statuimus vt pro celebranda missa minus decima aurei parte in eleemosynam, & ad sustentandum clerici vitam nõ detur, nihil tamen ante à sacerdote exigatur. Nec qui sacrum semel in hebdomada per totum annum pro se fieri voluerit, sex aureis minus tribuat in singulos annos. id quod loci ordinarius pro locorum, & personarum conditione moderari, & temperare possit.

Si verò alicubi pro magno missarum numero, ita tenues assignatæ sint eleemosynæ, vt nullus ferè sacerdos id oneris suscipere velit, curet Episcopus, vel augeantur eleemosynæ, vel numerus missarum diminuatur, vel alio modo iuxta decretum Conc. Trid. prouideat. Seß. 22. decreto de obser. in missa.

In celebrando autem cæremonias missalis reformati studeant integre seruare, dumque ad altare celebraturi eunt, vel inde facto sacro reuertuntur, nemini caput aperiant. In fine missæ Euangelium Diui Ioannis, quod incipit. In principio erat verbum, legant: nisi aliud ratione Dominicæ, vel feriæ, vel alterius temporis esset legendũ. Verba neque celerius, neque tardius quam par est proferant.

Canonem memoriter non pronuncient; sed quoad eius fieri poterit attentè legant. Candelæ non nisi absoluto vltimo Euangelio extinguatur.

Cele-

Celebraturus corona clericali ſint inſignitis, ſine qua celebrare non permittatur. Aperto capite celebretur: nec pileum, nec aliud quidpiam in altari reponatur. Miſſæ miniſter clericus ſit, ſuperpelliceoq; indutus deuotè celebrāti ſacerdoti inſeruiat: vbi tamen commodè id fieri poterit. Sacerdotio initiatus non ante ſacrum faciat, quam ab Ordinario, vel alio ab eo deſignato, an cæremonias probè teneat, examinetur.

Miſſæ ſacrificium nec ante Auroram, nec poſt meridiem celebretur. Sacerdos ſacris iam indutus veſtibus neminem expectet: nec miſſam ſemel inchoatam iterum inchoet, ſed perſequatur. Laici proprius ad altare non accedant, & præſertim mulieres, ſed aliquo intermedio ſcabello ab eo ſeiungantur.

Æditaus, dum in maiori miſſa ſacroſancta Euchariſtia populo adoranda eleuatur, campana magna ſignum dabit. Sabbato Sancto tā ſecularium, quàm regularium Eccleſiarum campanæ ante maioris, vel Cathedralis Eccleſiæ ſignum non pulſentur, niſi aliud cenſuerit Epiſcopus.

Euangeliorum librum alicui non Epiſcopo ad oſculādum deferre, licet ille magna ſit præditus dignitate ſeculari, & abſit Epiſcopus, abuſus eſt, & quod conſequens eſt ab Eccleſiis, vbi erit remoueatur. Dum ſacroſanctū Euāgelium legitur, qui ſacro interſunt ſtantes audiant. In nouæ miſſæ celebratione ſumptuoſa conuiuia, ludi, aliique abuſus, omnino tollantur. Sacerdos perfecto ſacro in Sacriſtiam reuerſus, Deo opt. max. gratias agat, ac proinde

vbi

vbi Oratorium defuerit, construatur.

Canonici celebranti Episcopo, aliaue pontificalia exercenti diligenter assistant, & inseruiant, alioquin pœnam Episcopi arbitrio persoluant.

Non permittantur laicorum domus fenestras ecclesiis ita vicinas, vel contiguas habere, vt inde eas introspici posit. si quæ verò eiusmodi fuerint, obstruantur, iuxta edictum fel. record. Pii V.

Curet Episcopus vt designata, ne dum designanda oratoria diuino cultui dicata ab omni sint profano vsu remota: nec super illis habitandi licentia permittatur.

DE DIVINIS OFFICIIS
Cap. 25.

RÆSCRIBAT Episcopus hora s, quibus clerici in celebrandis diuinis officiis occupentur. præcipiat etiam ne vesperi matutinæ preces, sed diluculo recitentur. Clerici statis horis ecclesiam adeũtes, superpelliceo, vel aliis pro conditione, ac officii dignitate indumentis induantur.

Ad tertium campanæ signum è Sacristia, aut capitulo simul omnes egrediantur: ordine tamen, & decoro seruato, coramq; altari flexis genibus paulisper orent: deinde ad chorum accedentes, suum quisq; locum teneat, vbi clericalibus vestibus, non pileo, vel galero vtantur, nec locum mutent.

Dum

Dum diuina officia celebrantur nullus cum alio colloquatur, nullus item psallentibus aliis in Choro priuatim legat aliquid. vel seorsum ab aliis recitet. alioquin certo sciat se in pœnas ad iure statutas incurrere.

Vnusquisq; recitet officium ad modum Romani Breuiarii nouissimè reformati, inferioresq; Ecclesiæ ad Cathedralem, vbi fieri potest, sese omnino cõforment. In Choro nemo rideat, aut dormiat, aut aliud quippiam indecorum faciat; sed in sua quisq; sede Deum, ac Dominum nostrum pro viribus laudare sensusq; suos ab omni vanitate nitatur auertere. Cum in fine Psalmi aut Hymni, Gloria patri, vel quid simile pronunciatur, cumq; sanctissima Iesu Mariæq; nomina proferuntur, omnes religiosè assurgant, apertoq; capite magna cum reuerentia super pectus inclinent. Choro statis temporibus adsint, & quæcumq; ad ipsum pertinuerint ecclesiastica ministeria alacriter obeant. Si quis ad matutinas horas ante finem primi nocturni, hoc est ante finem tertii Psalmi, vel ad alias ante finem primi psalmi illius horæ non venerit, distributione careat, proq; absente reputetur, idemque de illo dicitur, qui ad missam ante finem Epistolæ non accesserit. Si quis officium ante inchoare præsumpserit, quã in Choro prædicto ordine conueniant, illius horę distributionem amittat, grauisque ab Episcopo mulctetur. easdemq; pœnas perferet, qui supradicta seruare neglexerit. Intra Ecclesiã maturè incedant, ibiq; numquam deambulent: de inanibus rebus sermonem non ineant. Ex Choro non nisi perfecto

perfecto officio egrediantur quod si quem necessitas exire compellat, is à chori præfecto exeundi potestatem petat. Recitatis horis Canonicis flexis genibus aliquantisper orent, vt vbi signum chori præfectus dederit, surgant omnes seq; inuicem salutent, atq; exhibita altari debita reuerentia, ad sacristiam, vel Capitulum modestè quieteque se conferentes, inibi superpelliceum deponant. Caueant denique omnes qui vel sacro ordine initiati sunt, vel beneficio ecclesiastico gaudent, vt diuinum officium (licet Chori legibus obstricti non sint) nunquam prætermittāt. Qui verò pensiones obtinet Ecclesiasticas vt Clericus, officium B. M. Virginis recitare teneatur. alioquin in pœnas à Concil. Lateranen. sub Leone X. statutas, & per fel. rec. Pium V. innouatas, & declaratas incidet, nimirum, vt præter mortalis culpæ reatum, perceptos ex beneficio fructus ipso iure in beneficij fabricā, aut pauperū eleemosynas restituere pro rata teneatur, nisi legitimè fuerint impedit⁹, certoq; sciat se neq; literarū studiis, neq; aliis tēporalibus occupationibus excusatū. Ad diuina officia celebranda vel audienda progredientē Episcopū in propriā Ecclesiā Canonici, atq; Hebdomadarij deducant, & reducant. Tom. 3. sess. 9 c. de reformatione curiæ & aliorū.

DE OFFICIO PRAEFECTI CHORI.

Cap. 26.

Episcopi erit aliquē Choro pręficere, qui proinde Chori præfectus vocetur, ac peruigilet ne quid eorū prætereatur, q̄ diuinis officijs celebrandis

præſcripta ſunt, ac ne quid indecorè fiat. ſi quis autem ſuo haud bene fungatur officio, corrigat: ſi verò res grauis ſit, ad Epiſcopum deferat.

DE OFFICIO MAGISTRI CAEREmoniarnm. Cap. 27.

AEREMONIARVM Magiſter ſequentis diei officium denunciet, doceatque quando pedibus ſtare, quando ſedere, quando demum genu flectere opus ſit. præſcribat omnibus, idque in Sacriſtia, quod quiſque munus ſit per hebdomadam ōbiturus. cui Epiſtola, vel Euangelium palam decantandum erit, is à cæremoniarum magiſtro prius audiatur, &, ſi opus fuerit, ad bene legendum inſtruatur.

DE OFFICIO SACRISTAE. Cap. 28

CVRAM æditũus adhibeat non mediocrem, vt quæ de ſacroſanctæ Euchariſtiæ adminiſtratione, deq; miſſarum celebratione, dicta ſunt diligenter quiſque exequatur. Item, vt aqua benedicta ſingulis ſaltem hebdomadis renouetur. Altaria, præſertim feſtis diebus, decore ornentur, & chorus verratur, Item vt pro mortuis miſſæ aliaq; id genus celebrentur. Sacerdotē clericalem tonſuram, vel ſuperioris labij pilos abraſos nō haben-

habentē celebrare non permittat. Curet deniq; ne mendici eleemosynę caussa huc atq; illuc per ecclesiā vagentur.

DE OFFICIO PVNCTATORIS Cap. 29.

PVNCTATOR studiosè inquirat an omnes clerici Canonicis horis interfuerint, & diuina officia obierint, ac eos, qui in his deliquerint, in libro, quem vocant punctationum, notet.

Libros punctationū diligēter fideliterq; custodiat, exhibeatq; Episcopo, vel Capitulo singulis mēsibus, & quoties ille, vel illud eos petierit. Sint duo punctatores: quorū vn⁹ ab Episcopo deligatur, alter à Capitulo: vel sit vn⁹ tantū à capitulo, cum Episcopi cōsensu electus, qui, cōfirmatus ab Episcopo, vel inuit⁹, cogi possit vt officio fungatur.

Initio sui officij ordinario iusiurandum det, se diligenter fideliterq; omnia præstiturum. Seruet deniq; punctator ea, quæ de celebratione diuinorum officiorum præscripta, & imperata sunt.

DE OFFICIO THESAVRARII. Cap. 30.

PERVIGILET Thesaurarius, vel alius, ad quē spectab it, vt sanctorum reliquiæ, Ecclesię, ornamenta, ceteraq; bona, quibus custos pręfectus est, integra inuiolataque seruentur.

DE OFFICIO CELLARARII. Cap. 31.

IS, cui curę eſt, quotidianas diſtributiones partiri, æſtimata pro rata laboris officiiq; dignitate atq; ex ordine librorum pũctatoris, in ſingulos diſtribuat. Qui ſine iuſta cauſa choro abſunt, vel adſunt quidem, ſed priuatim officiũ recitantes nõ cãtant, iis nihil diſtribuat, vt in conſtitutione de diuinis officiis dictũ eſt.

DE OFFICIO MAGISTRI SCHOLArum. Cap. 32.

SCHOLARVM Magiſtri, vel alij quibus incumbet, ad præcantandum officium miſſamq; ſtatutis diebus chorum adeant, curentq; poni & reponi libros choro deputatos, ac cetera, quę ſui muneris propria ſunt munera diligenter exequantur.

DE OFFICIO PAROCHI. Cap. 33.

VT plenius oues ſibi creditas cognoſcere, earumq; rationem habere, ac reddere cum opus fuerit, accuratius poſsit, habeat Parochus librum, qui omniũ ſuæ curę commiſſorũ nomina, conditiones, ętates, ac ſexus contineat: in quo etiam qui ad habitandũ in ſua paro-

parochia recenter veniunt, quiq; ab ea discedunt: item qui nascuntur, quique è vita migrant scribantur.

Habeat insuper Catalogum omnium pauperum suæ parochiæ, præsertim nobilium, puellarum, orphanorum, viduarum, atq; aliarum miserabilium personarum, quæ mendicare erubescunt, vt eius industria iis prouideri possit, dicente scriptura, de domino cuius ministri sumus: Pupillum, & viduam suscipiet. Meminerit se patrem esse eorũ præcipuè, quos ecclesiæ cõmendatos nouimus. Curet, etiam non accersitus, infirmos visitare, maximè in principio infirmitatis, eosq; ad peccatorũ confessionẽ exhortetur cælestisq; medici misericordiã auxiliumq; implorare doceat. Oleũ sanctũ, seu Chrisma nõ laycis, sed presbyteris, nec externis, nisi prius de hac re cõsulatur Episcop⁹ sed domesticis, & notis committat: nec aliquo prætextu oua, vel aliud eius gratia exigatur. Det præterea operã, vt qui sacramentorũ, & præsertim cõfirmationis, & sacrosanctę Eucharistiæ capaces fuerint, illa suo tẽpore suscipiant, nè per incuriã (quod sępe euenit) omittãt, aut in longius, quã par sit, tẽpus differãt, quia indignum valde est in loco Pascuæ, & aquæ refectionis à Domino collocatos, pastorũ incuria fame sitiq; macerati. De quibus omnibus Episcopũ certiorẽ faciat, idq; sæpius, prout tẽporis ratio postulabit. In hebdomada sãcta parochi, aut sacristę p se ipsi, aut alij sacerdotes de eorum licentia, aut saltem sacris initiati, decenti habitu, superpelliceo, & orario ornati, fidelium domos aqua benedicta aspergant, ouaq;, & cetera bene

Psalm.145.

Psalm.22.

benedicant, ne tam laudabilis consuetudo vilescere incipiat, si fuerit minus decenter à clericis ministratum quod pia est religione introductum.

DE BENEFICIIS ECCLESIASTICIS.
Cap. 34.

IN ecclesiastici beneficij collatione, vel nominatione, seu præsentatione, tam iurispatronatus, quam aliorum beneficiorum omnino caueatur, vt nihil prorsus illius gratia detur, vel accipiatur. hac enim mxime in re, iuxta id, quod Sāctus Esaias loquitur excutiendæ manus sunt ab omni munere, ne, quod meritis vitæ, aut Ecclesiæ debetur vtilitati, famulorum industriæ, aut conferentium gratiæ tribuatur; sed vt omnis auaritiæ, vel simoniacæ labis suspitio euitetur, absit omnis pactio, omnisq; temporalium pro spiritualibus promissio etiam sub prætextu redimendæ vexationis, vel litis super beneficio motæ ac ceterorum casuum, qui de iure permitti possent, sine Episcopi licentia Proinde moneant sæpe parochi, idq; festis sollennibus, & in publicis ad populum concionibus tam dantes, quam recipientes aliquid ob beneficii collationem, patronos quoque pretio præsentantes, vel vocem præsentationis vendentes; vel ius præsentandi ementes, talium etiam internuncios, ac mediatores, pœnæ excommnnicationis in Simoniacos latæ, atque aliis iuxta sacros Canones subiacere.

Esai. cap. 33.

Norint

Norint etiam dantes, ac recipientes beneficium ad alterius mutum, ſeu ad confidentiam, vt vocant, in excommunicationem aliaſque pœnas, tam in conſtitutione fel. rec. Pij IIII. quam Pij V. ſancitas incurrere.

Extirpetur abuſus ille, ſicubi fuerit, retinendi nimirum omnes vacantium beneficiorum fructus, vel earum medietatem, vel aliam quotam, qui aut Epiſcopo, aut Capituli menſæ deberentur, veluti in conſtitutione fel, rec. Pij V. continetur. Aduertant patroni, tam clerici, quam ſeculares, non licere ſibi in perceptione, fructuum, aut prouentuum diſtributione ex beneficiis iuriſpatronatus ſeſe ingerere, multoque minus iurapatronatus venditionis titulo, alioue quouis modo transferre contra canonicas ſanctiones. alioquin dicto iurepatronatus ipſo iure priuati ſint, iuxta Conc. Trident. decretum.

Ius patronatus neq; impetrari poteſt, neq; de nouo inſtitui, niſi pręuia ſufficienti dote. Curent Epiſcopi vt quot annis eligantur examinatores, quibus, vacante eccleſiaſtico beneficio, clericos ad beneficia idoneos examinare incumbat, Epiſcopoque referre. nihil autem ratione huius examinis recipiant ſub ſtatutis à Conc. Triden. pœnis. **Seſſ. 25. ca. 9. de reform.** **Seſſ. 24. c. 18 de reform. c. quādo 24. di.**

Beneficia curam animarum habentia non niſi dignis conferantur, quique per ſe ipſi ſuo munere fungantur, & reſideant. In beneficiis conferendis ciuis peregrino, incola præferatur externo, vbi fuerint æquè idonei, iuxta decreta ſacrorum Canonum.

Vnum tantū beneficium eccleſiaſticum ſingulis confe-

ratur,

ratur, quod quidem si ad vitam eius, cui confertur, honestè sustentandam non sufficiat, liceat nihilominus aliud simplex sufficiens (dummodo vtrumque personalem residentiam non requirat) idem conferre, iuxta decretum Sacrosancti Conc. Trident. Qui verò plura curata comperiantur, habere ab ordinariis omnino renunciare cogātur iuxta decretum Conc. Tridē. alioquin post tempus à iure statutū sciant se ipso iure priuatos beneficiis, & fructus ab eo tempore perceptos, restituere obligatos esse; Curet Episcopus, vt parochiale beneficium, quod plus oneris, quam fructuum habet, ex beneficijs augeatur (non regularium tamen, nec iurispatronatus) vel ex parochianorum collectis, vel alia commodiore via, vt sacrosanctum Concilium Tridentinum statuit, atq; decreuit: cogatq; rectores ecclesia, vel alios, ad quos pertinet, vt sibi tot sacerdotes adiungant quot ad ministranda sacramenta, & diuina officia celebranda, iuxta beneficiorum facultatem satis sint. Vbi autem populus ita frequens, ac copiosus esset, contraq; parochiales Ecclesię ita paucæ, vt sine magno incommodo parochiani eò accedere ad percipiē da sacramenta non possint, nouas ibi parochias, velint nolint rectores, constitui conueniet, atque decebit, secundum sacri Concil. Trid. facultatē. Quoniam verò sacerdotalis ordo confunditur, & populorum salus maximè lęditur si ad beneficia ecclesiastica assumantur, qui suo muneri minimè respondere possint, sacrosancti Concil. Trid. decretum exactissimè seruetur, vt nullus ad dignitatem

Sess. 24 c. 17. de reform.

Sess 24. c. 17. & c. execrabilis § qui vero in extrauagan. com. titu. de preb.

Sess. 24 c 13 de reform.

Sess. 21. c. 4. de refor & c. ad audientiā de eccl ædif. sess 14. c 12. de refor. & c. cū in cunctis de elect. cler.

curam

curam animarũ habentem assumatur, nisi quintũ& vigesimum attigerit annum, fueritq; idoneus. Ad alias vero dignitates, aut personatus à cura animarũ immunes, ac liberos ascendere nõ prohibentur: si tamen haud minores viginti duob⁹ annis, & digni fuerint. Ad dignitatẽ, canonicatum, vel personatum nemo assumatur, nisi qui eo sit sacro ordine initiatus, quẽ dignitas, vel prębẽda postulat, vel ad eam peruenerit ętatẽ, vt infra legitimũ tẽpus valeat, initiari, quemadmodũ in sacrosancto Conc. Trid. præcipitur: Numerarij quoq; atq; hebdomadarij non minores duobus & viginti annis assumãtur: quibus tamẽ onus celebrãdi missam adiunctum nõ sit. Cetera deniq; beneficia nulli cõferantur, qui decimũ quartum non dum agat annum. Ibidem.

DE RESIDENTIA.

Cap. 35.

QVONIAM, vt S. Damasus Catholicæ ecclesiæ pastor vigilantissimus monuit, omnis negligenter pascens toties sibi commendatum dominicũ gregẽ, cõuincitur summũ non amare pastorẽ: & qui infantes suos, id est, populos sibi commissos aliis educãdos tradunt, vt pro suo libitu secularibus curis inhient, multorum sunt caussa malorum. inde enim animæ negliguntur, oues pereunt, morbi crescunt, hæreses, & schismata prodeunt, ecclesiæ destruuntur, sacerdotes vitiantur &c, reliqua mala proueniunt: meminerint pastores sibi peruigilandum, quasi rationem reddituris pro animabus gregis:

Heb. ca. 13. Genes. c. 31.

meminerint beatum Iacob per viginti annos ita Laban pascendis gregibus seruisse, vt diceret. Die noctuque æstu urebar, & gelu, fugiebatq; somnus ab oculis meis. si ergo sic laborat, & vigilat qui pascit oues Laban, quãto labore quantisq; vigiliis debet intendere qui pascit oues Dei, pro quibus etiam ipse animam posuisse cognoscitur? Vigilent itaq; per se, & excubias agant, & iuxta sacrorum Canonũ atque conciliorum decreta desideant.

Trid. sess. 6. c. 1. de refor. & c. peruenit cũ sequẽti 7. q. 1 & de cler nõ resi- per tot. & c. cũ excom. de elect in 6.

Quod si à propria ecclesia abfuerit Episcopus, aut Metropolitanus cõtra decreta sacrosancti Conc. Triden. quęcumque hoc casu aduersus nõ residentes in eodem Conc. statuta, & declarata, & quæ de legitimæ absentiæ caussis approbandis, licentiis datis iudicandis, & crescente contumacia Rom. Pont. denuncianda disposita sunt, inuiolabiliter obseruentur. Porrò fructus, quibus is, qui nõ resedit iuxta eiusdem Conc. constitutiones editas tam sub Paulo III. quàm sub Pio IIII. mulctandus erit, ád xenodochium suæ Ciuitatis, quod maiori laborat inopia, applicẽtur, ad pauperum miseriam subleuandam id quod vt melius fertur, cathedralium ecclesiarum capitulis præcipimus, vt Metropolitanum, vel, in eius absentia, antiquiorem Prouinciæ Episcopum de eorum pastoris residentia, vel absentia bis in anno faciant certiorem. Si verò alij curæ animarum præfecti à propriis beneficiis abfuerint, ab ea redire teneantur qui contrauenerint, modis, & pœnis per sacrosanctũ Conc. Trid. constitutis coerceantur. Sciant præterea Parochi omnes, sui muneris esse, Episcopum de bene-

Ibidem.

Eadem sess. c 22 & 23. c. 1. de reform.

nefi-

neficiatis intra eorum Parochiæ terminos curam anima-
rum habentibus admonere; in quo qui negligens fuerit,
præter pœnas à sacris Canon. statutas, allis arbitrio Episco-
pi subiicietur. Canonici Cathedraliũ, aut collegiatarum
ecclesiarum hebdomadarij, vel numerarij, vel, alij in præ-
dictis ecclesiis portiones habentes, per se ipsi, non per sub-
stitutos diuina officia compellantur obire: nec eis vltra
tres menses quotannis abesse licebit, alioquin priuatione
fructuum aliisq; pœnis vt sacra Triden. Synodus statuit Sess. 24. c. 12. de reform.
puniantur.

DE VISITATIONE.

Cap. 36.

NIHIL ita proprium Pastoris est, ac ea, quæ quo-
tidie hominum vitio in deteriora labuntur pa-
terna vigilantia emendare, & iuxta Ezechielis Ezech. c. 34.
vocem, quod perierat, requirere: quod abiectum erat, re-
ducere: quod confractum, alligare: quod infirmum, con-
solidare: & quod pingue, & forte, custodire hoc enim est
visitare, vt ibi dominus ait. Itaque Episcopi pastores ani-
marum, in salutem gregis animum intẽdentes, diœcesim
quisque suam per se, vel per alios quotannus visitent; nec
non omnes in earum diœcesi consistentes ecclesias, quan-
tumuis exemptas, beneficia quoque curata, atq; ea regu-
larium monasterio qualitercũque cõmenda, vbi regu-
laris obseruantia, nõ viget: vbi vero viget, intra præfixos à

Seſſ 5.c.2. & Seſſ.22.c.14. & Seſſ 21. c. 8. de reform.

Seſſ. 24. ca 3. de refor. & Côc. Bracaren. 2. c 2. & Côc. tricinẽ. ver. ſtatuim' etiã in Epiſcopi, &c. cauendũ, &c. inter cętera 10. q 3. 2. Cor. c. 12.

ſacra Trid. ſynodo terminos, tãquã à ſede Apoſtolica delegati, in ſuperiorum defectum negligentiamq; viſitent.

In fraterna correctione illum ſibi Viſitatores finẽ proponant, eamq; teneant formã, quæ à ſacroſancto Conc. Trid. præſcripta eſt. legem quoq; de victu, procuratione, deq; alijs huiuſmodi ab eodem Conc. diffinitam ſeruent. Abuſus ille, exigendi videlicet ab eccleſiis certam procurationis pecuniam cum non viſitantur, auferatur. Pulchrè enim Alex. III. monuit, cum dicat Apoſtolus: Non debet parentibus filij theſaurizare, ſed parentes filiis, multum lõge à paterna pietate videri, ſi præpoſiti ſuis ſubditis graues exiſtant, quos in cunctis neceſsitatibus paſtoris more fouere debent. Caritatiuum, vt vocant, ſubſidium, non niſi in caſibus à iure permiſsis, exigatur. Si ſimplicium beneficiorum eccleſiæ penitus dirutæ, ob eorum inopiam innouari, & inſtaurari nequeunt, curent Epiſcopi, vt erecta ibi Cruce, in profanos, non tamen ſordidos, conuertantur vſus. Priuatorum quoque hominum oratoria diuino cultui dicata, viſitent, ac diligenter aduertant, ne quis eis ad profana abutatur.

Quoniam euenire ſolet, idq; non raro, vt diuino cultui Deiq; miniſtris ſuſtentandis, & alendis dicata bona, vel vt pauperibus ſubueniatur erogata, miniſtrorum negligentia vitioue temporum pereant, vel dilapidentur: propterea mandat Prouincialis Synodus, vt tam Epiſcopi eccleſiarumque capitula, quàm hoſpitalium rectores, ac quorumcumque piorum locorum adminiſtratores, aliiq; ecclе-

ecclesiastica beneficia, siue curata, siue simplicia habentes ab huiusce synodi confirmatione deinceps, à die, quo in possessionem venerint, intra semestre tempus, omniũ bonorum mobilium, & immobilium, iurium, actionum, censuum, & quorumcumque redituum Repertorium, quod vulgo inuentarium dicitur, per publicum Notariũ conficiant, confectumque in armario, seu archiuio, quod Episcopo sit cũ capitulo, vel cum inferioribus ecclesiis comune, asseruetur: tempore autem visitationis accurate diligenterq; perspiciatur, num quid desit eorum, quæ in Repertorio scripta, in Archiuio reposita sunt.

Curent præterea Episcopi sacrosancti Conc. Trid. decreto inhærẽtes, vt cum vno de capitulo, altero de Clero ab eis eligẽdo, quascumq; bonorum ecclesiasticorum locationes recognoscant, sint, nec ne ad longum tempus, vel contra sacros canones cõtractæ. Ad hæc moneãt Episcopi, & Parochi Christi fideles, per se ipsi, vel per Concionatores hortentur summopere, vt decimas de iure debitas, aliasue oblationes prout Conc. Trid. decreuit, ecclesiis eiusq; ministris pendant, ac vsus distribuendi candelas per singulas parochianorum domos omnibus domesticis, tollatur. at verò die Purificationis Beatissimæ Virginis Candelarum distributio in ecclesiis populo præsenti ita fiat, vt qua decet animi affectione suscipiatur, ad eũq; finem seruentur, ad quem hoc festum ecclesia Catholica direxit: quare caueãt, ne hisce candelis ad superstitiosum vanumq; cultum abutantur.

Sess. 25. c. 11.

Sess. 25. c. 14.

Mo-

Moneant itaq; Parochi laicos, ne quid auarè, vel superstitiosè, seu indecorè clericis faciant, neue illis oblationes de iure debitas denegent, quod benedictas candelas eorum familiæ, non distribuerint. Aduertãt ergo ne propterea debitas oblationes, aut decimas illis subtrahunt.

DE HOSPITALIBVS, CONFRATRIIS, seu Sodalitatibus, atque aliis piis locis. Cap. 37.

Clemẽt. quia contingit. de relig. Domibus. & Trid. Sess. 25. ca 8. de reform.

QVI hospitalia aliaue pia loca in commendã, vel administrationem obtinent, quæcumq; de hac re in Viennensi, ac Triden. Concilio præscripta sunt præstare diligenter curent. Administrationis ordinẽ vel ordinariis locorum, vel deputatis, seu deputandis ab eis quotannis reddant, sub pœnis secundum ordinarij arbitrium infligendis: cuius erit visitare hospitalia omnia etiam exempta (non tamen quæ sub Regnum immediata protectione sunt, sine eorum licentia) ac Cõfraternitates laicorum, Montes Pietatis, aliaq; pia loca quomodocumque nuncupentur, vt in sacrosancto Concilio Triden. cautum est. Destinet proinde Episcopus aliquos piorũ locorum visitatores, eosque fideles, qui huiuscemodi loca ter singulis annis visitent, & Ordinario referant.

Sess. 7. ca. 15.

Qua propter, quæ piorum locorum administrationi præficiendi sunt Episcopo loci se fideliter accurateq; hoc munus executuros iurent. quod si deinde male administrasse

strasse depreheñsi fuerint, eos Episcopus pœna afficiat scelere digna, & nonnullas res, quas haud bene dispensarint restituere compellat. Discant laici ecclesiarum, vel piorũ locorum Oeconomi, eam reuerentiam exhibere clericis, quã dignitas exposcit clericalis: cum extra modũ absurdum sit clericis in minoribus, ne dum in sacris constitutis pro famulis, vel mancipiis abuti. Quamobrem caueant, vt clericos Ecclesiæ piisue locis inseruentes, inhonesto indecoroue aliquo titulo non dimittant, nec in eorum codicem dimissionis caussas referant: quin potius relatas omnino deleant: ac ne fetus, & animatis humani generis hostis inter bonum triticum zizania de more suo disseminet, magna cum diligentia, aduertant Episcopi, vt laicorum confraternitates, seu sodalitates ad magnum animarum fructum institutę, ab illicitis colloquiis, vel parũ catholicis dogmatibus, tum propter rerum sacrarum imperitiam, tum propter temeritatem, seu falsam religionẽ penitus abstineant. ideo optimè huic malo consultum, ac prouisum iri censemus, si aliquem regularem, vel secularem doctrina, ac moribus probatum sacerdotem illis præfecerit Episcopus, qui eorum sermonibus semper intersit, quemque in rebus dubiis consulant omnes. Nullus audeat animalia oneraria per ecclesiã agere, imò nec ingredi cũ illis neq; in capellis vel ecclesiis aliquid reponere cũ scriptum sit de Domino, Nõ sinebat vt quisquã trãsferret vas per templum. Tollãtur publicę comessationes, quę à confraternitatibus in ecclesia, vel circa eam specie

pietatis fieri solent, neq; alibi de sodalitatis, a ut ecclesiæ bonis fiant. Adminiſtratores, ſeu rectores, & Cōfraternitatum, vel aliorum piorū locorum Oeconomi ni non eligātur, niſi per plura confratrum ſuffragia ſecreto lata, præter quam vbi ad alios de iure ſpectaret electio: nec poſsint vllo pacto iterum eligi, vel confirmari, donec integram ſuæ adminiſtrationis rationem reddiderint. Quiſquis in laicorum confraternitatis numerum adſcribetur, omnia capitula à Sede Apoſtolica, vel ad ordinario confirmata ſeruare teneatur. ſi ſecus fecerit, è cōfraternitate eiiciatur. Ne piæ defunctorum voluntates propter hominum cupiditatem ſine ſuo defraudentur, diligenter attendant omnes piorū legatorū executores, vel diſtributores, vel Oeconomi, vel exactores, vel alij, quocumque nomine nuncupentur, ne fructus, reditus, prouentus, vel alia tam mobilia, quam immobilia bona ad pauperes ſuſtentandos, vel ad puellas in matrimonium collocandas, vel ad alios certos pioſque vſus à Teſtatoribus, aut fundatoribus relicta, in proprios vſus, vel in conſanguineorum commoda, vel, alicuius fauore, in aliam cauſſam à teſtatoris voluntate alienam conuertant. alioquin intelligant ſe obligatione reſtituendi obſtrictos teneri: quodque magis formidandum eſt, exactam horum rationem, non tantum ordinario loci tempore viſitationis, vel cum opportunius viſum fuerit, ſed & domino noſtro vſq; ad quadrantem reddēr, &, iuxta quod ſcriptum eſt: Diuitias, quas deuorauit, euomet: & de ventre illius extrahet illas Deus, neq; enim qui

finxit

finxit oculum, hæc non considerat in cuius profectò manis incidere horrendum est.

DE PROCESSIONIBVS Cap. 38.

GENERALES processiones à Cathedrali, vel cuiusuis loci maiori ecclesia ꝓficiscantur, eodēq; reuertantur nisi aliud Ordinario videatur: particulares verò satis est à maiori proficisci. Exempti, seu regulares illi sint, seu seculares, ex decreto sacrosancti Cōc. Sess.25.c.13. Trid. ad publicas processiones venire tenētur: vt puta, cū Prælatus ipse aderit. Clerici, cuiusuis dignitatis sint, qui ad processiones ire de iure, vel consuetudine tenentur, eas cū superpelliceis, & aliis sacris vestibus obeant. Si qua controuersia inter regulares vel seculares confraternitates de priore loco exorta fuerit, eam Episcopus ex auctoritate Sess.25.c.13. Conc. Trid. componat, & tollat.

Procedant autem grauiter modesteq; omnes: nō huc, atq; illuc oculos coniicientes, vel ad fenestras attollentes, colloquiisq; exclusis, & ommissis curiositatibus, Psalmis, Hymnis, & reliquis sacris precibus sedulo dēt operā: memores se corā oculis cūcta cernentis maiestatis, iunctosq; angelicis agminibus ita procedere. Nemo etiā in via inaniter curioseq; spectādi causa subsistat. Sollēnis illa ꝓcessio, quæ ad venerationē sanctissimæ Eucharistiæ instituta est, vel ipso illo die festo, vel infra octauā celebretur, idq;

mane tantum ante prandium. Spectacula, quæ vulgo ingenia dicuntur, non edantur: quippe quæ periculosa sint, & tantam sollennitatem minus deceant. Nec actiones pro foribus ædium, aut in via repreſententur, ne ab intentione tantorum mirabilium auocetur potius animus, ac diſtrahatur.

DE CENSVRIS.
Cap. 39.

VONIAM eccleſia Catholica eccleſiaſticas cenſuras non ad animarum interritum, ſed ad medicinam adinuenit, & exercet: ideo aduertāt diligenter Epiſcopi, vt Epiſcopali gladio, prҿterquam in grauiſsimis delictis cauſiſq; non vtantur: neque pro minima quaq; re ſint ad excommunicationis, vel ſuſpenſionis pœnas infligendas faciles, atque procliues: ſed, vt ſacra Trid. Synodus optimè docuit, fabrie, & magna circumſpectione, atque ad animarum ſalutem anathematis mucronem exerceant; nec ſpe lucri temporalis, aut fauore magnatum adducantur, vt pro leui quaque re terribilem excommunicationis ſententiam ferant. Sed in iudicialibus cauſis vbi alia via, aliiſq; iuridicis remediis ſubueniri poterit, à cenſuris eccleſiaſticis, quo ad eius fieri poterit, abſtineant. Cum verò ad manifeſtandum furto ſubtractas, vel quouis alio modo perditas res excommunicationis remedium erit adhibendum, tunc non aliter eo vti licebit

Seſſ. 25. ca 3. de reform.

licebit,quam æstimata prius rei magnitudine, & causa diligenter naturæq; per Episcopum examinata, ac demum monitionibus præmissis. Promulgare excommunicationis sententiam per loca ciuitatis publica,ac per plateas, ridiculas quędā,extra ecclesias,& minus decentia,maledicta proferendo,abusus est: & quod consequens est, auferendus. Proferatur autem excommunicationis sententia in ecclesia inter missarum sollemnia,à sacerdote superpelliceo stolaq; induto: deinde plura edantur illius exempla etiam in ipsis parochialis,vel matricis ecclesiæ foribus, atque aliis in locis affigatur,vt omnibus patere posit.

DE MATRIMONII SACRAMENTO Cap. 40.

PAROCHI magnum studium , multamque operam eo conferant, vt quæ de matrimonij reformatione à Conc.Trid.constituta sunt, seruentur adamusim.Singulis saltem mensibus, atq; vbi populus in ecclesia frequens aderit,quæcumq; de matrimonio contrahendo,ab eodem Conc.decreta sunt, materno sermone ex promant:instruantq; mulieres,ne se illudi decipiq; sinant,clandestina matrimonia contrahentes.Commonefaciant itaq; ante omnia fideles,non aliter matrimonium contrahi posse , quam mulieris in matrimonium collocandæ interueniente Parocho, vel alio sacerdote de illius,vel Episcopi licentia,vna cum tribus testibus. Sess.

Qui contra quã dictum est matrimonium contrahere prçsumpserint, licet illud postea promissione, fide ac iureiurandò: quin etiam osculo, & copula carnali cõsecuta, confirmarint, certo sciant irritum, & nullum esse, seq; grauiter arbitrio ordinarij mulctatum iri. In prohibitis consanguinitatis, & affinitatis gradibus scienter contrahere nemo præsumat. Et quamuis necessariç denunciationes matrimonium antecesserint: interuenerint etiam Capitula matrimonialia: caueãt tamẽ ne copulẽtur, sub pœnis excõmunicationis aliisq; arbitrio ordinarij sustinẽdis. neq; vir mulieris domũ nisi cum matrimoniũ, prçsente Parocho, vna cũ testibus cõtrahendũ est, adire audeat Ad hçc hortentur Parochi suos. ne ante benedictionẽ cohabitent.

Impedimentum, quod propter affinitatem ex fornicatione contractum inducitur, & matrimoniũ postea factũ dirimit, primum, & secundum gradum non excedat: Iustitiæ verò publicæ honestatis; non vltra primũ gradũ extẽdatur, iuxta sacrosan. Cõc. Trid. definitionẽ, & Pij V. fe. re. constitutionẽ, quç incipit: Sãctissimus in Christo pater. Quibus in gradibus contrahendi matrimonij impedimẽtum ex baptismo, & confirmatione oriatur, vbi de his sacramentis egimus declaratũ est. cetera enim de iure antiquo impedimenta ita sunt ablata, vt iam matrimonium liberè contrahi possit, non tantum inter ipsum Baptizatũ vel cõfirmatũ, & tenentis filiã. sed etiã inter tenẽtis vxorẽ viduam, & baptizati, vel confirmati fratrem, & ipsum baptizatũ, vel confirmatum. nec obstat quod cognatio ante

Conc,

Conc.Trid.fuerit contracta.Cum nuptiæ inter dici dicuntur,id quod si ab aduentu domini, vsq; in diē Epiphaniæ: rursus à feria quarta Cinerũ,vsq; ad octauam Paschatis inclusiue,doceant parochi populũ,duo tantũ eo tempore ab ecclesia prohiberi:quorũ alterũ est,solēnis benedictio coniugũ:alterũ verò, ne domũ viri cum chorçis, musicis, aliisq; sollēnitatibus noua vxor traducatur. Erũt autē monendi, vt his tēporibus ab ecclesia prohibitis, quoad eius fieri potest,matrimoniũ sine Ordinarij licentia non consumment,quæ licentia propter humana pericula facile,& gratis poterit cōcedi.Hortãdus etiã est Populus, vt coniuges triduo ante matrimonij consumationē,se pœnitētię, Eucharistiæq; sacramentis cõmuniant. Quæ autē parochus in matrimonio cōtrahendo efficere prçstareq; debet,hæc fere sunt. Ter proprius contrahentiũ parochus,idq; tribus cōtinuis diebus festis in vtriusq; parochia: nec in matrice tantũ parochia,sed etiã in qualibet alia, vbi popul9 aderit frequētior, inter missarũ sollēnia denunciet,inter quos sit matrimoniũ cōtrahendũ:has tamē denunciationes quandoq; cōuenit ommittere:id quod ordinarij prudentiæ, arbitrioq; relinquitur:post vltimũ verò denunciationũ diē, de diebus,nominibus,cognominibus,patria & cōtrahere volentium parochia,deq; impedimentis,si quæ fuerint.fidem in scriptis faciat. Exteros vero, vel non suos,iuxta Conc. Tridē. decretum matrimonio coniungere caueat, nisi prius ordinario deferat: qui re diligēter inuestigata licentiã neget,vel concedat. Si verò post denunciationem intra

Sess.24. c. 7. Conc. Tol. par.7 c. 451. Tom.3.

intra bimestre tempus nec ipse vt fidem faciat fuerit rogatus, nec matrimonium celebratum, denunciationes quidem denuo fiant, matrimonium verò non nisi cum Episcopi facultate celebretur. Habeat proinde Parochus librum, in quo coniugum, & testium nomina, cognomina etiam patriamque diem; & locum contracti matrimonii describat, quem diligenter apud se custodiat. Coniuges in parochiali tantum ecclesia, vel albi de licentia ordinarii sollemniter benedicat. In Monialium verò Monasterii nuprias benedici omnino prohibetur. Missam pro sponsa, & sponso iuxta missale Romanum nouissime reformatum proprius contrahentium Parochus. aut alius de illius, vel Ordinarii licentia sacerdos, apertis ianuis celebret missæ: quam vocant siccam, abusu euulso. Caueant denique Parochi, ne quidquam ratione futuri funeris exigant, dum extra Parochiam ad virum ducitur vxor. Atque, vt quæcumq; magno huic sacramento iniuriam faciunt ab ecclesia prorsus extrahantur: Parochus omni vigilantia, ac diligentia inquirat, sint ne in sua Parochia concubinarii, an non: & si, quod absit, esse compererit, eos perinde, ac pater filios moneat, vt concubinas eiiciant: & siquidem matrimonio coniuncti fuerint, in eo sanctè, vt par est, viuant: sin minus, qui continere nolunt, nubant: vt si perfectiora non attingunt, saltem secundum indulgentiam concesso matrimonio vtantur. Qui nō paruerint, eos sub pœna suspensionis ab officio, & beneficio, Episcopo, vel eius generali Vicario denunciare teneatur

tur

tur, vt quemadmodum generali Trid. Synodus præſcripſit, in hos concubinarios mucrone anathematis, aliiſque Canonicis pœnis ſeuere, vt par eſt, animaduertatur. Nuptię multę ſub vna vmbella, vnoq; ſacro, ne benedicantur: ſed ſingulæ ſeparatim, vel ad ſummum binæ: niſi ſecus ordinario videatur. Caueat ſacerdos ne ſecundas nuptias benedicat. virgo tamen, vel non dum benedicta, benedicatur. Moneant deniq; Parochi temporales dominos, ne ſuos ſubditos directè, vel indirectè cogant, quo minus matrimonia liberè contrahant. alioquin excommunicationi latæ ſententiæ, prout in Conc. Trid. conſtitutum eſt, ſe ſubiacere nouerint. Seſſ. 24. c. 8. Conc. Tol. 1. ca. 17. & c. 15. qui 34. diſt. Seſſ. 24. ca. 9

DE. MERETRICIBVS, LÆNONIBVS, Circulatoribus, Ningaris, Turcis, & Mauris medicis, & Aleatoribus.

Cap. 41.

SECVLI Principes non ſine cauſa gladium portantes, vt ſummi Regis qui aufert ſpiritum Principum miniſtri recogitent neceſſe eſt, ſi ciues velint bonos, quod gubernant cuiq; ſcopus eſſe debet, Chriſtianæ vitę puritatem eſſe retinendã, quin etiam neq; ſibi ſatis eſſe pręſidii in reliquis conſtitutum, ad eos continendos niſi erga Regem Regum populo ſint fideles. Quapropter per eum, per quem Reges regnant, Principes imperant, potentes decernunt iuſtitiam rogat Neapolita- Prouer. c. 8.

politanæ prouinciæ Synodus, & in domino hortatur Principes, & magistratus seculares, vt vrbes à vitiorum contagionibus expurgare non negligant: ac proinde meretricũ infame genus, quantum res patientur, ab honestarum mulierum cohabitatione, ac multo magis à locis prope monialium cœnobia sitis arceant: neque in meritoriis tabernis, vel publicis cauponis hospitiisue, diu commorari permittant. Curent præterea, vt diuerso habitu indutæ sint, quo à matronis honestisq; mulieribus discernantur. Curru bigarum vehi, sellisque matronarum instar, vti omnino prohibeantur. Lænones, cuiusuis sexus, preterquã quod grauissimas in foro seculari pœnas sustinebunt, anathematis gladio se nouerint feriendos, vt qui animas Christi sanguine redemptas diabolo aucupentur. Circulatores, qui præstigiis quibusdam, & fallaciis, & loquacitate vulgus suspensum detinent procul eiiciantur.

Zingari, vt vocant, vagum genus hominum, qui partim furtis, partim præstigiis, & fallaciis quibusdam nominibus damnum inferũt, & quidem magnum, vel ex Christianorum finibus exterminentur, vel certis in locis habitantes, vitam honestis artibus ducant.

Turcæ, Mauri, ceteriq; infideles, signo aliquo à Christianis distinguantur, quiq; ex illis libertate donari à fidelium commercio, quo ad eius fieri potest, arceantur.

Quemadmodum speramus fore, vt pij Christiani populi principes mendicos illos, qui ostiatim stipem cogũt, vnum in locum congregent; ita non dubitamus quin

Epi-

Episcopi animarum pastores eorum saluti sint consultu-ri, vt saltem semel in anno sua peccata confessione expi-ent, & in Paschate Sacrosanctam sumant Eucharistiam. hoc enim ad miseriæ cumulum pertinens paterna pietas omnino caueat oportet, vt qui corpore afflictati fame pereunt, ij etiam anima tabescant, neq; enim minus oui-culas huiusmodi proprio sanguine redemit qui contem-ptibilia mundi ad confundenda fortia elegisse cognosci-tur. Qui tamen, ne diuina disturbent officia, curandū ne mendicando vagentur per Ecclesiā; sed extra portā elee-mosynam petant. Moneatur idcirco populus, vt quos per Ecclesiam mēdicare viderit, iis eleemosynas minime lar-giatur: quibus nihilominus ad portas mendicantibus de-esse non debet. 1. Cor. c. 1.

Quoniam experientia compertum est tabernas, seu do mos expositas ad infames ludos, omnis nequitiæ senti-nas esse: atque ex aleæ ludo sæpe furta, rapinas, fraudes, blasphemias, aliaque id generis flagitia oriri: propterea se culares Principes in huiusmodi homines grauiter animad uertere debent, & quicumque tabernam, vel domum ad recipiendū aleatores ludentes expositā habent, excōmuni cationi ab ordinariis locorū subiiciantur. magna est enim in ipsa seueritate pietas (vt Turonen. Cōc. verbis vtamur) per quam tollitur peccandi facultas. nā vbi insana libertas generat vulnera, Sacerdotalis districtio dat medelam. Turon. 2. in proemio To mo. 2.

Latini, qui Rom. Ecclesiæ subditi sunt, quique ad illius ritus legesq; sese cōformāt, à Græcorū ritib⁹ omnino absti

neant,nec prætextu legis Oriẽtalis Ecclesiæ,ieiunia ecclesiaſtica violent, vel carnes diebus prohibitis edant. alioquin pœnis debitis puniantur. Græci ab Epiſcopis locorũ diligentiſsime viſitentur.

In primis,credant ſpiritum ſanctum à patre filioq; procedere: atq; ita ipſorum clerici recitent tum in miſsis horiſq; canonicis,tum etiam extra diuinum officium.

Credant Purgatorium animarum eſſe poſt mortem, eaſq; ſuffragiis fidelium ſubleuari, & adiuuari. Credant Pontifici Romano eiuſq; iuriſdictioni,excommunicationibus, & indulgentiis.

Credant feſtos dies,videlicet Beatiſsimæ ſemperq; Virginis Mariæ Apoſtolorum, & ſanctorum omnium, quos Romana Eccleſia omnium caput, mater, & magiſtra eccleſiarum inſtituit.

Euchariſtiæ Sanctiſsimum Sacramentum nuper natis infantibus non exhibeant: ſed tãquam pro viatico infirmorum ſeruare procurent.Mortuorum cadauera à ſepulchris non eruant,neq; comburant. Concilium Oecumenicum Tridentinum inter cetera agnoſcant, eiuſq; decretis humiliter obediant: remanentibus tamen iis tantum ritibus, quos diuturno vſu receptos, & à fide Catholica
Tom.3. non alienos ſummi Pont. & Sacroſanctũ Conc. Florent. approbarunt.

DE

DE VINDEMIATORVM OBSCOENIS verbis abolendis. Cap. 42.

QVONIAM vsu compertũ eſt, quam vera ſit Apoſtoli ſententia: Corrũpunt, inquit ille, bonos mores colloquia mala: idcirco Epiſcopi, & Parochi quantam poſſunt curam adhibeãt, vt antiqua illa loquendi corruptela tollatur, quæ præcipue in agris, & vinetis viget, quaq; freti illius regionis ruſtici, aliiq; vindemiatores, impune ſibi licere exiſtimant, tempore vindemiarũ obſcœniſsima quæq; verbo, aut dictu audituq; turpiſsima in tranſeuntes, cuiuſuis ſexus illi ſint, & quod execrabili⁹, ac minus ferendũ eſt, in religioſas eccleſiaſticaſq; perſonas, ſine ſexuũ, ac ſtatuũ diſcrimine paſsim eructare ſicq; tenellas innoxiaſq; animas peruertere. Hortatur itaq; Principes, ac Magiſtratus ſancta Synodus, vt tantum, ac talem peſtẽ è Cãpania exterminare velint. quia horrendũ nimis eſt quibus Apoſtolus præcipit à ſcurrilibus, & turpiloquio vt caueant, eos per omne turpitudinis genus laxatis linguæ habenis tam præcipites peruagari. 1. Cor. c. 15. Ephes. c. 5.

DE VSVRIS. Cap. 43.

QVONIAM Vſura velut Cancer in pauperum bona, & quod execrabilius eſt, in vſurariorum animas ſerpit: ideo omnes oportet contendere

neruos, vt è populo Christiano tantū mālū resecetur. Caueant ergo omnes, ne vllū vsurę genus, vel monopoliū exerceant, neue aliū quemuis siue apertè iniquū, siue, vt aiūt palliatum faciant contractum. Ex mutuo, vel deposito, tam apud numularios, quam apud alios nihil præter sortem exigi posit, licet pecunia mutuò data, vel deposita pupillorum sit, vel viduarum, vel quorumcumque aliorum. non enim quia necessitate premuntur inuiti, ideo
Psal. 54. voluntate licenter peccant: quinimmò, vt tales decet, iactent cogitatum suum in domino, & ipse enutriet illos, qui fœnum agri sapientissimè vestit. Cambia sicca, nempe cum litteræ ad destinatum locum verè non mittuntur, sed in eodem, quo datur loco pecunia soluitur, cessent: quippe iniqua sunt. Caueant ne quid lucri ob dilatam, vel anticipatam solutionem accipiant, vel ne carius quidquam propter expectatam pecuniam, quàm præsentem vendant. Tollatur omnino abusus ille, nimirum conducendi operarios ad messem, vel vindemiam, vel alia quæuis opera certo quidem prætio, minori tamen quam locorum consuetudo, & laboris ratio exposcit, idq; ob anticipatam solutionem, ne, iuxta quod scrip-
Eccl. c. 13. tum est, Pascua diuitum sint pauperes. nam potentio-
Iacobi ca. 5. res huiusmodi terribiliter increpat scriptura: Ecce merces operariorum, qui messuerunt regiones vestras clamat, & clamor eorum in aures Domini Sabaoth introiuit.

Abstineant à distractionibus rerum vsu consumptarum,

rum, siue gemmarum, siue aliarum rerum vltra iusti pretii limites cum modica pecuniæ summa, quas distractiones partitorum contractus vocant. Caueant denique à quouis suspecto contractuum, vel negociationum genere, propterea tutius erit si hisce de rebus homines cõsuluerint, qui sint artis periti, & diuino timore repleti, ne in animas suas dicant videntibus: Loquimini nobis placentia. videte nobis errores. fit enim sæpe, vt eos consulant, à quibus praua audiant, quæ volunt, non vt recta velint quæ audierint. Qui verò in horum aliquid deliquerint, certo sciant se, præterquam quòd mortale peccatum committunt, restitutioni obligatos esse, aliaque pœna puniendos, id quod Ordinarii relinquitur arbitrio. Hortamur autem Principes, ac Magistratus, vt ipse etiam huic pesti quibus melius poterunt remediis occurrant, quid enim mali non timendum sit vbi ipsa malorum omnium radix tantopere excrescit? Esai. cap 30.

DE FALSIS TESTIBVS ET FAMOSOS libellos edentibus. Cap. 44.

QVONIAM Experientia nos satis superq; docuit, quantum detrimenti Reip. afferant falsa testimonia diuina, atq; humana lege damnata: cum falsus testis, Augustini sententia, tribus obligatus sit: primum Deo, cuius præsentiam nihil facit, deinde Iudici, quem mendatio fallit: postremo innocenti, quem

quem falso testimonio offendit, quippe in eius est potestate, innocentes bona fama, & vita, ne dum facultatibus orbandi. idcirco, ne tantum crimen indultum impu-
Prouer.c.12. Prouer.c.19. nitumq; dimittamus, contra quam debemus, quia scriptum est: Abominatio est domino labia mendacia: Et testis falsus non erit impunitus, statuimus, vt qui falsum testimonium in iudicio dixerit contra innocentem siue in caussa Ciuili, siue Capitis, vel vt dicatur scienter effecerit, præter pœnas à secularibus iudicibus irrigandas excommunicationis vinculo sit eo ipso irretitus, sathanæque potestati traditus: à quo vinculo enodari numquam possit, nisi famæ, ac facultatum iacturam meliori, quo poterit modo resarserit.

Eandemque pœnam luent qui ad inurendam famæ aliorum maculam famosos libellos componunt, ac propalam collocant, vt omnibus noti fiant: præter pœnas in Constitutione Pii V. statutas, & innouatas. Qui ad duellum verbo, vel scripta prouocant, quiq; ad id fauorem, consilium, vel auxilium præstant, præter excommunica-
Sess. 25 c. 19. tionis sententiam, aliis se pœnis, vt in Concilio Tridentino sancitum est, subiacere sciant.

Eodem excōmunicationis vinculo innodamus actuarios substractuarios, scribas, notarios, aduocatos, caussidicos, procuratores, ac ceteros, quocūque nomine nuncupētur, qui contra conscientiam. ac iustitiam, cum alterius partis offensione, vel cum Reip. detrimento, cuius permagni interest ne delicta impunita sint, in iudicio testes fauo-

fauore, vel pecunia corruperint, aut seduxerint, aut testiũ dicta nòn integrè, nec fideliter scripserint, vel scribi fecerint, vel ad id efficiendũ opem ferre, ac fauorem scienter præstare præsumpserint.

DE TESTAMENTIS, AC VLTIMIS voluntatibus. Cap. 45.

E Pia fidelium, dispositio aliena auaritia pereat, voluntasq; fraudetur, cum ad Episcopos vltimarum voluntatum in casibus à iure concessis executores esse spectet ex Concilii Tridentini decreto: mandat sacra Synodus quibuscumque notariis, & tabellionibus, idq; sub excommunicationis pœna, vt infra bimestre à die publicationis, & confirmationis horum decretorum, omnia legata ad pias caussas, vel propter bona malè parta, & deinceps, infra mensem ab obitu testatoris, omnia item legata, testamenta, vltimas voluntates, codicillos, donationesq; ad pias caussas per quascumque personas factas tam in testamentis in scriptis, quàm in nuncupatiuis locorum ordinariis patefacere, &, si opus erit, in scriptis, soluta pro meritis mercede, exhibere teneantur, atque, vt melius effici posit, Parochi hæc populo singulis annis semel, atque iterum diuulgent. Sess. 22 ca 8. de reform.

Vt autem ius suũ cuique tribuatur, statuimus vt huiusmodi legatorum quartam, seu Canonicam portionem exigere posint Episcopi, dũmodo huic nostræ constitu-

tioni consuetudo per subditos legitimè præscripta cōtraria non sit: exceptis tamen his legatis, quæ pro ornamentis, missis, cereis, fabrica, luminaribus, anniuersarijs, tertio, septimo, decimotertio, vigesimo, & quadragesimo, monumentis, habitu religiosorum, fossis, calicibus, cruce, thuribulis, libris, pace, atque alijs similibus relicta fuerint in perpetuum Dei cultum Ecclesijs, seu pijs locis: modo tamen in fraudem id non fiat.

Sess. 25. c. 13. Quarta funeralium portio, vbi consuetum est ex decreto Concilii Tridentini exigatur ab iis, qui eam in hunc vsque diem exegerunt: prout iuris, ac moris est.

Cabilon. 2. c. 14 Tomo 2. Concilio. Quoniam, vt sanctè monuit Concilium Cabilonense, animarum salutem inquirere Sacerdos, non lucra terrena debet: fideles quippe ad res suas dandas non sunt cogendi, nec circumueniendi. oblatio namq; spontanea esse debet: idcirco maxime cauendum, ne per auaritiæ speciem supplantemus, quos confirmandos à Domino accepimus. Censet igitur sacra Synodus consuetudinem, vt conficiant Episcopi testamenta eorum, qui intestati moriuntur, omnino de medio tollendam esse, etiam immemorabilem. Verum vbi isthæc viget consuetudo, Episcopus qua decet pietate, temporis, locorum, ac personarum conditione perpensa, cum expresso legitimi hæredis consensu, ac voluntate aliquam pecuniæ quantitatem, moderatam tamen, in missas, atque alia pia opera in suffragium animarum eorundem defunctorum dispensare possit. quę integrè, & sine vlla diminutione, & perceptione

ne

ne quartę, ad pios vsus tantum erit applicanda.

Si vero Peregrinum, & aduenam à longiſsime remotis orbis partibus, cuius proinde legitimi hæredes non ſint, vel certe ignorentur, inteſtatum è vita migrare contigerit: tunc ius commune ſeruetur, iuxta ſacros Canones.

DE FVNERE EPISCOPI.

Cap. 46.

VT pietas erga animarum patres, religioq; ſeruetur, Epiſcopo iam in extremis laborante tres de Capitulo vicinum Epiſcopum, vel alium, qui commodius poterit haberi, inuitent, ac conuocent, qui illum animam efflantem ſalutaribus verbis conſoletur, ac mortuum vna cum ſeculari, ac regulari clero, ſollemni more ad ſepulchrum proſequatur. Curet Capitulum, vt circa illius corpus clerici ſint, qui pro eius anima ad Deum preces fundant. Eidem Capitulo curæ ſit, vt primo quoque tempore Prouinciales Epiſcopos omnes de Epiſcopi obitu certiores faciant: qui in Cathedralis eccleſiis ſollemne ſacrum pro eius anima faciant. Exequię vacantis Eccleſiæ fiant impenſis. Anniuerſaria verò quotannis celebrentur in Cathedrali Eccleſia viuentis Epiſcopi, & Capituli ſumptibus quãto tempore proximus eius ſucceſſor in Epiſcopatu vixerit.

DE SEPVLTVRIS ET FVNERIBVS Cap. 47.

T fidelium corpora, quæ cum animarentur templa fuere Spiritus ſancti, ad ſepulturam quo par eſt ritu efferantur, atque humentur, quiſq; hoc decreto contenta exacte ſeruare curet. Clerici ad celebrādas fidelium exequias acceſſiti, ſuperpelliceis, ac talari veſte induti ordine, & bini prodeant: cruce præeunte pſalmos canentes, ac orantes funus concomitentur. Feretrum neq; ſacerdotes, neq; Clerici externi multoq; minus laici ferant: ſed parochialis cuiuſuis eccleſię miniſtri, qui vulgo Iacobi dicuntur, vel confratres, vbi commodè id fieri poterit. Horum verò miniſtrorum in ſingulis parochialibus eccleſijs certus ſit numerus, quibus etiam ex officio incumbat ſacerdotes ad exequias conuocare. Non laicis, ſed clericis tantum liceat exequias faciendas curare, ac ſacerdotes inuitare. Nec defuncti cadauer extra domum quiſquam efferat, Parocho non accerſito. Ante ſolis ortum, & poſt occaſum cadauer efferri, ac ſepulturæ mandari prohibemus, ſine Epiſcopi licentia. In efferendis cadaueribus longi viarum circuitus euitetur, vel certè clerici præmoneantur, qua ſibi, quantaq; via ſit proficiſcendum, ne quando, non minimo populorum ſcandalo, aliquid poſſit contentionis oriri. Diſtributio funeris his tantum, qui funeri interſunt, atque ita fiat, vt abſentium portio præſentibus accreſcat. Infirmus verò, aut alia iuſte

causa impeditus, portione, quæ illi obueniret non defraudetur. Si verò plures tribus ad funus clerici deessent cellararij, seu procuratoris, vel alterius, cui ex officio incũbet, erit externos in eorum locũ sufficere, qui & exequias prosequantur, & eleemosyna donentur. Cellararij, seu procuratores ab Ecclesia Cathedrali cũ cruce ne discedant, antequam ceteri clerici ad funus conueniant. Vltra verò statutum tempus integram adhuc expectent horam, qua elapsa si non abfuerint, tunc illis cum cruce abire liberum erit, si ab ecclesia cum cruce egressi non fuerint, exequiarum careant distributione.

Nemo duplicatam mercedem exigat, neque duorum fungatur munere. quocirca neq; duobus in locis Cellararius quis esse, neq; clericus duplici portione gaudere possit. qui autem duab⁹ adscriptus cõfraternitatibus, vel pluribus collegijs fuerit beneficiatus, aut eis inseruierit, si omnes ad funus cõuocentur, in vna dumtaxat, vel vno, quod maluerit, erit particeps.

Fratantiæ, vt vocant, diaconatus, & ius deferendi, vel humandi defunctos, neque locentur, neq; conducantur. si contrauentum fuerit, contractum irritum, inanem, & nullum esse decernimus. Prouideãt insuper Rectores, vt nullus ex hebdomadarijs portionem Diaconatus obtineat, neq; is, qui non seruit actu.

Singulis annis sub pœna excommunicationis noui Cellararij, ecclesiarumque & capitulorum procuratores ex ipsa clericorum, seu Canonicorum congregatione fide-

liter,ac ſine dolo conſtituantur,qui eleemoſynas & cādelas pro parochis,ſacriſtis,& diaconis exigāt,ac cetera huiuſmodi diſtribuant: quib⁹ abſentib⁹ parochi,vel ſacriſtę eorū vicem ſuppleant. In Cellarij electione vltra præfixum tēpus integra hora expectetur,donec omnes conueniant: deinde electio per ſuffragia ſecreta fiat,nec Canonice cenſeatur electus qui plura medietate ſuffragia non habuerit.Cum nouus eligitur,qui ſe officio abdicabit ſuę administrationis rationem infra mēſem ſub eadem pœna teneatur reddere,cum in eccleſiæ corpore(inquit Alex.III.) omnia debeant,ex caritate tractari,nec ſatis vtiliter auaritia in populo redarguatur,ſi ab ijs,qui in Clero,conſtituti videntur modis omnibus non cauetur.

Rectores eccleſiarū de pauperis obitu certiores facti, ſi platearū capitanei,vel electi vnà cum Parocho de mortui paupertate fidem fecerint, illum probrijs ſumptibus humandum curent,ſi in ſua parochia è vita deceſſerit.Capellani cum huiuſmodi pauperis mortem reſcierint, Rectores admoneant. Parochorum quoque erit mortuos in carceribus, mortiſq; ſupplicio affectos,& a triremes dānatos, dum à confratribus in eorum eccleſias afferuntur, gratis ſepeliendos recipere.

Clerici vita functi ſacerdotalib⁹ veſtibus induti afferātur,& cum alba ſepeliantur,vt quos viuentes omnium dominus tanto munere decorauit,eos etiā mortuos à ceteris diſtinguamus. Cumq; inhumaniſsimū eſſe nemo non videat hominū cadauera ſepultura carere ob debitum non

dum

dum solutū: propterea statuimus vt defuncti corpus neq; propter decimarū quartęue exactionem, neq; propter nō dum exhibitū testamentū, neq; propter ius sepulturæ non adhuc solutum, & (vt breuiter dicamus) nullo modo insepultum detineatur, vel sepultura denegetur. Verum vt laici laudabilem consuetudinem, vt decet, obseruēt, dent Parocho pignora, vel idoneam adhibeant cautionē, se quod iustum fuerit, soluturos: vt absq; lite, & scādalo parochus debitam sibi mercedem recuperare possit.

pignora sepulturis

Amoueatur, atq; omnino tollatur absurda illa consuetudo impietatem potius, & barbariem, quam religionem sapiens, qua imperitorum vulgus sentit morientes extra vrbis mœnia, siue naturali, siue violenta morte afficiātur, intra vrbem non esse inferendos, neq; in eorum ecclesijs, quin immo neq, in suis, vel suorum maiorum sepulchris, sed in Monasterijs, vel Ecclesijs extra vrbem sepeliendos esse. Vt igitur irrationabilis huiusmodi consuetudo extirpetur, omnibus cuiuscumq; cōditionis illi sint, quocunq; mortis genere intereant, & vbicumq; locorū è vita excedant, liberū sit sibi sepulturam eligere, sitq; satis id suo cōfessario, vel testibus aperuisse, vel ita testamento disposuisse: ac proinde intestati, in proprijs Capellis, vel sepulturis, si quas habuerint: sin minus, in Ecclesia matrice humentur, saluis tamen iuribus capitulorum, siue paruo tempore, siue diu extra mœnia vrbis incoluerint.

Cumq; sancta, ac salubris sit cogitatio pro defunctis exorare, vt à peccatis soluantur, sicut sacra scriptura 2. Math. c 12

testa-

testatur, cumque mortuorũ animæ, sacerdotum oblationibus, sanctorumq; præcibus ab igne purgatorio liberẽtur, & eruantur, quam impium esset pia defunctis suffragia denegari, pręsertim ab ijs, qui vel ex ecclesię institutione; vel ex fructuum perceptione tenentur: propterea mandat Prouincialis Synodus omnibus cuiuscumq; ecclesię, etiam exemptæ, clericis, capitulis, & congregationibus, vt debita defunctis anniuersaria, missas, aliaq; pia suffragia persoluant exactissimè, & pro eis statis diebus satisfaciant: alioquin, præter pœnam quam ab eis ordinarius sumet, districtam se Deo Omnipotenti rationem nouerint reddituros.

Et, ne cunctis absq; discrimine liceat prafana quædã, aliaue min⁹ decẽtia sepulchris superscribere, Episcoporũ erit in visitatione ꝓuidere, vt in Ecclesijs, aut sepulchris, aut aliis sacris locis epitaphia vel alia huiusmodi notulis, vel litteris insculpta, seu depicta cõpererint, ea deleantur: quæ verò in posterum insculpenda, vel inscribenda fuerint, Ordinario loci præmonstrentur. Qui contra fecerit, pœna ad Ordinarij arbitrium mulctabitur. Viuificæ pręterea saluatoris nostri Crucis signum in terra incidere vel in pauimento depingere nullo pacto liceat. quæ autem ante hac incisæ, vel depictæ fuerant, tolli omnino iubemus: ne incedentium conculcatione victoriæ nobilis tropheum iniuria afficiatur, prout in sacris legibus, canonicisq, sanctionibus, & pręsertim in sexta Constantinop. Synodo cautum est, Religiosi, cuiuscumq; ordinis illi sint,

fide-

fidelium cadauera sine parochi licentia ad sepeliendum ne efferant, ne eorum quidem, qui se cum religionis habitu humari mandarint. Quisquis in ijs peccauerit, quæ his decretis præscripta sunt, ab ordinario loci graui pœna afficiatur.

Vt pię mortuorum voluntates perpetuo, quo ad eius fieri potest, conseruentur: ac ne è posterorum animis discedat vmquam piorum fundatorũ memoria: prohibet Prouincialis Synodus ne ecclesię, capellæ, sepulcra, monumenta maiorum intra ecclesias, vel monasteria, vel alia tam regularium, quàm secularium loca vlla ratione, vlloue quęsito colore diruantur, aut euertantur, aut alienentur, ante quàm de hoc locorum ordinarij cõsulantur, etiam si nulla sit fundatorum, aut hæredum memoria superstes, sub pœnis à iure statutis alijsq; ad arbitrium perferendis. Caueant tamen Ordjnarij ne licentiam priscorum insignia amouendi præstent.

Vtq; omnis importuna, atq; illiberalis eleemosynarũ exactio à clericis euitetur, auferaturque omnis laicorũ tumultus, & susurratio, cessetq; omne scandalum: operæpręcium nobis visum est certam quandam mercedis summam præfigere præscribereque omnibus ecclesijs, quam transilire nulli vmquam liceat, sub pœna Ordinarij arbitrio danda.

Hortamur insuper in Domino laicos, vt os trituranti boui alligare nolint, sed animo hilari, & Christiana caritate, sine vllo oris, vel cordis murmure prefixam præscri-

ſcriptamq; piæ mercedis ſummam inuiolate ſeruare velint, Deique miniſtros duplici, vt par eſt, honore proſequantur.

Pro dimittendo è cubiculo efferendoq, cadauere in quamcumq; eccleſiam, ſingulis diaconis carolenos duos ſtatuimus: dummodo Ciuitatis portas, vt modo ſitæ ſunt non egrediantur. quod ſi opus fuerit, tertius carolenus addatur ſingulis, quocumq; proficiſcantur, ſiue prope, ſiue longe.

Pro efferendis corpuſculis in quemcumq; Ciuitatis locũ carolenos tres: extra vero Ciuitatis mœnia, quatuor. Pro Campana, atq; ſepultura, vel fouea in quauis parochia, carolenos duos cum dimidio. Pro precibus, quæ in exequijs decantari ſolent, candelarum libras tres, carolenos verò quinq;. Sacerdotibns, qui cadauer è cubiculo in cohortem deponunt. carolenos ſex. Pro ſibgulis funalibus facibus, ſeu, vt vocant, intortijs, quæ feruntur, cum loculo, quem vulgo baram vocant, duos aſſes, ſiue grana, vt noſtri dicunt, cum pheretro vero, vnum tantũm. Pro exequijs infantium infra ſecundum, & ſeptimum annum è vita decedentium, qui in ſcutulo, ſeu ſcutillo portantur, dimidiam exequiarum portionem: & ſi ſacerdotes voluerint, integram.

Pro exequijs ſine vllo diſcrimine. intra mœnia quidẽ vt iam ſita ſunt, carolenos decem & octo, cum denariis viginti, vt Neapolitano more vocantur. Extra vero Neapolim iuxta pręſentem ſitum, carolenos quidem vnum, & vi-

& viginti denarios verò viginti.

Pro duplicibus cũ quauis Religione, & numero, Carolenos quidem sex supra viginti, denarios verò viginti. Cũ verò extra nouas ciuitatis portas in quemuis locum exeũdum est, absq; differentia, carolenos quidem triginta, denarios verò viginti. Clericis autem, qui extra Parochialem Ecclesiam accersuntur ad exequias, octo saltem asses, sine grana singulis.

Per hæc autem Sacra Synodus nihil immutare intendit circa portionem Abbatibus, seu Rectoribus aliisque dari solitam: quæ ex prędicta taxa erit ad antiquę proportionem deducenda.

DE MONIALIBVS. Cap. 48.

NIHIL Aequè delectare cælestis sponsi oculos credẽdum est, ac si viderit virgines sibi desponsatas iis ornatas monilibus, quæ tantas Reginas deceant, quæ dicere cum sponsa possint: Dilectus meus mihi, & ego illi. Quamobrem necesse est vt in cœnobiis monialium, quæ Religiones ingressæ diuino sese cultui emanciparũt, vetus disciplina integra perduret: &, si forte (quod absit) collapsa fuerit, subleuetur, eamq; ipsæ seruare omni conatu studentes, in rerum diuinarum contemplationem maiori cum libertate incumbant. Idcirco nos hasce religiosè recteq; viuendi regulas partim ex Tridentinæ Synodi decretis erutas, partim pro ratione præsentiũ

temporum ad nostri prouentus emolumentum condit ab vniuersis huius Prouinciæ Monialibus seruari inuiolate præcipimus, & mandamus.

DE NVMERO MONIALIVM. Cap. 49.

Sess. 25. c. 3. de regularibus, & Monialibus. & Concil. Arelaten. c. 8. & Cõcil. Mongũtiac. 4. c. 19. tomo 2 & c. auctoritate. de inst.

IN Monialium Monasteriis is tantum constituatur numerus, & in posterum conseruetur; prout Sacrosanctũ Conciliũ Tridentinũ decreuit, qui vel ex propriis Monasteriorum reditibus, vel ex consueti eleemosinis pro modo, & facultate loci commodè sustẽtari possit, vt in Cõstitutione Sãctiisimi D.N. Gregorii xiii. videre est. Neq; illum numerum liceat augere, nisi sufficiens annuorum redituum Monasterio fieret accessio.

DE PVELLIS AD RELIGIONEM, ET Professionem admittendis. Cap. 50.

NVLLA Puella minor xii. annis ab Abatissa in Monialium numerum adscribi neque in Monasterio, sine Ordinarii consensu locum habbere queat. Neque vllam secularem Virginem intra Monasterii claustra admittant Abbatissæ. quæ verò iam admissæ sunt, vt in parentum domum redeant, procurent. Nullam post hac mulierem prętextu Religionis recipiãt, nisi prius eius exploratam habeant voluntatem, & cum Ordinarii facultate,

Si

Si quæ vero professionem emisura est, maior sit sexdecim annis neq; illam prius emittat, quàm illius voluntas ab Ordinario exploretur, secundum sacri Concilii Tridentini decretum.

Sess.25.c.15. Sess.23.c.17 & c. Puella. 20 q 2. c. illud. 20. q.1.

Octauo autem die antequam eius exploret voluntatem curet Ordinarius, vt eiusdem Consilii decretum, cũ excommunicatione latæ sententiæ in Monasterio, paternisq; domibus publicetur. Expleto Nouitiatus tẽpore omnes habiles aptæq; ad professionem, profiteri teneãtur, aut pellantur è Monasterio Abbatissa, vel alia Monasterio præfecta, cum puella profiteri in animum induxerit, Episcopum certiorem faciat, idque ante mensem sub pœna suspensionis ab officio Ordinarii arbitrio imponenda.

DE ABBATISSÆ ELECTIONE.
Cap. 51.

QVÆ Vasa sancta in ministerium Domini præparata (vt est in Concilio Cabilonensi) id est, Virgines Deo dicatas gubernanda suscipiunt, quanto difficilius, atque sanctius agrediuntur opus, tanto eas oportet quasi vas auri solidum, ornatum omni lade pretioso ceteris prælucere sororibus, & super custodiã stãtes omni sollicitudine vigilare; Abbatissa itaq; ex Trid. Conc. decreto nõ minor annis quadraginta, & quæ octo annis post expressam professionem laudabiliter vixerit

Sess.25, c. 7. & Conc. Carthagi. 3. C&c. Agath c. 19. & ca. sancti monial. 20 q. 1.

diligatur: quæ ceteris dotibus polleat, quas Sacro Canones districtius exegisse cognoscimus. quod si in Monasterio eiusmodi non reperiatur, ex alio eiusdem ordinis posit eligi. Quod si hoc etiam incommodum superiori, qui electioni pręest, videatur ex his, quæ in eodē Monasterio annum trigesimum excesserint, & quinq; saltē annis post professionem recte vixerint, Episcopo vel alio superiore cōsentiente eligatur. Tollatur abusus, sicubi fuerit eligendi eam quę ceteris Monialibus fuerit ætate prouectior; quin potius fideliter, ac sine auaritia, vel ambitione in ea deligenda: procedatur: nec ætatis modo, vel antiquitatis Professionis emisę, verum etiam multo magis morum probitatis, vitęq; integritatis ratio habeatur. Corporis etiam incolumitatis, & virium, quibus huic oneri ferendo par esse posit.

Vbi duę pluresue sorores germanæ, vel mater, & filia fuerint: si vna illarum Monasterio præfuerit, altera in Vicariam, vel discretam, vel Ianitricem, vel Cellarariam, vel demum in aliud officium non eligatur: electa verò priuetur.

DE COMMVNI VITAE VSV DEQVE proprietate tollenda. Cap. 52.

RDINARII Locorum absoluta Synodo, quam primum id commode præstare poterunt, monialium Monasteria visitent, currentq; in

in primis, & vt Sanctę Paupertatis votum, Religionis murus, & antemurale, inuiolabiliter seruetur: ac proinde propria cuiusque Monialis bona, census, legata ceteraque iura, sint Monasterio omnino communia; & ad communem illius vtilitatem conuertantur, soluto prius omni ære alieno, quod moniales ante legitimè sibi conflauerant. Id quod Ordinarij loci iudicio committatur. Eleemosinę verò, aut suis cuiusque parta laboribus, aut reditùs à parentibus, vel consanguineis promissi, aut dari consueti, non in proprios cuiusque conuertantur vsus; sed in communi quadam reponantur arca, ex qua Moniales nihil sine Abbatissæ licentia possint accipere. Huius arcæ duæ sint claues quarum altera penes Abbatissam perpetuo asseruetur, altera penes Cellarariam, vel quocumque illa nomine dicatur. Habeat abbatissa librum, in quo omnes pecuniæ, quæ in arca positæ sunt, scribantur, fideliterque notetur quidquid acceptum fuerit, & expensum. Alium huic similem Cellararia habere teneatur, vt cum opus fuerit Ordinario loci pecuniarū ratio fideliter absq; vllius damno iniuriaue reddatur. Abbatissa de bonis in communem vsum conuersus, ac repositis monialibus in necessitate subuenire, atq; opitulari teneatur præcipuam tamen quandam curam adhibeat, vt iis subueniatur, ad quas reposita pecunia magis pertineret, nisi votum obstaret paupertatis, in quo tamen caueat ne inter ipsas, & reliquias discrimen

ſcrimen notabile aduertatur. Nulla Monialis ab Aromatariis, vel pharmacopolis quid quã accipiant, ſed Abbatiſſa ſingulis in neceſsitate prouideat: quæ accepti expenſiq; ratione inita, huiuſmodi debita ſoluere teneantur. Extra tamen veræ neceſsitatis caſum ſi qua monialis in vana, ſeu curioſa, vel parum vtilia pecuniam ex pendere cuperet, id Abbatiſſa nullo modò ferat: niſi prius loci Ordinarium conſuluerit. quod ſi contra factum fuerit vtraq; excommunicationis pœnę ſubiaceat. Abbatiſſa inſuper ab officio ſuſpendatur. Vtq; omnis proprietas, Religionis venenum, è Monaſteriis exterminetur, nulla monialium quidquam proprii clam, vel palam habeat nulli donare legare, emere, vel vendere in poſterum liceat, nec alia quauis ratione, etiam prætextu eleemoſynæ faciendę, ſine Abbatiſſæ facultate alienare quidquam: ne id quidem quod ad proprios vſus iam applicatũ eſſet, & conuerſum nec alio quouis modo nomine proprio contraere. Verum Abbatiſſa communi totius monaſterij nomine contrahat, idq; in temporalibus, conſultoq; prius ordinario. Cui decreto ſi contrauentum fuerit, meminerint omnes qui monialibus quidquam dederint, huiuſmodi contractus irritos eſſe, & nullos, vt reuera pręſenti decreto irritos reddimus, & nullos neque pecuniæ recuperandæ ſpes vlla relinquatur. Si quid autem monialibus ipſis, nulla excepta, ex contractu, vel cenſu, vel locato, vel alia quauis obligatione deberetur, illud debitores Abbatiſſæ aut Monaſterii prefectæ omnino ſoluant. quod ſi Moniali, cui debe-

debebatur, soluerint, certo sciant se eadem ad huc obligatione obstrictos esse, neq; satis pro debito fecisse, &c, quod huic consequens est: Abbatissam ius habere eos in ius vocandi actionemq; repetendi, facta tamen præsentis decreti publicatione. Ad hęc litis caussæq; iudiciales in Moniales in Contentionis foro iam illatæ, vel inferendæ non ab ipsis, sed à Præfacta, & Monasterii nomine agantur: ac propterea omnis in posterum auferatur occasio, tractandi nimirum cum Aduocatis, Causidicis, Notariis, Procuratoribus, & quibuscumq; causarum actoribus, vt omni Iudiciali strepitu longe remoto diuinæ omnes vacare possint contemplationi. Quæ contra ac dictum est fecerit, per duas hebdomadas pedē è cella nō offerat: vel certè ad cancellos, tota nuc non accedat, quandiu loci Ordinario, perpensa, delicti, & personę cōditione videatur. Bellaria Moniales, panesq; dulciarios, aliaq; id genus neq; donandi, neq; vendendi caussa conficiant per quindecim ante Pascha dies, totidemq; ante natalem Domini diem: at neque in aliis Sanctorum festis, qui in suis ipsarum Ecclesiis solemniter celebrantur. cum hisce temporibus Sacrosanctæ communioni, orationi, cęterisq; ad diuinum cultum necessariis impensius sit, ac sollicitius incumbendū. Reliquis verò temporibus absq; Abbatissæ licentia neque conficere, neq; confecta vendere, donoue dare possint; quia indignum profecto est huiusmodi occupationibus eas distineri, quæ vt Deo se penitus darent seculo renunciasse debuerunt. Tantumdem volumus intelligi de operibus

ribus acu pictis manuq; factis: vt videlicet, neque conficienda suscipi, neque confecta vendi vel donari queant.

DE MONIALIVM HONESTATE.

Cap. 53.

VT Monialium modestia perspicua sit notaq; omnibus, nulla eorum pretiosis vtatur vestib9:neq; illæ, quibus vtitur, diuersi coloris à communi Religiones habitu sint; sed prorsus eiusdem, pretiique velis, qualis pauperem decent.

Itemq; ab omni fuco abstineant: corporis insuper ornatus, capillorum Capitisq; concinnitas, pretiosa flabella, chirotecæ, manicæ ex serico, vel ex pretiosis pellibus confectæ, odores, vnguentaque ab eis procul absint: neq; catellos apud se retineant: speculum non habeant in cella, neq; enim decet similem vlla ratione esse ornatui secularium fęminarum ornatum sponsæ Christi, de qua dicitur: Omnis gloria eius filię regis ab intus, in fimbris aureis circumamicta varietatibus. Psalm. 44

Cellæ sint semper apertæ, & paupertati quā professæ sunt, conuenientes. non eas impura aliqua, vel profana hominis effigie, aut vanis picturis, aut impudicis fabulis deforment, neque aulæis parietis, aliisue minus decentibus vanitatibus parent: sed sanctitati loci conuenientibus Christi domini nostri, & Sanctorum imaginibus exornent: quarum tamen exempla antequam effingantur

tur Ordinarijs locorum exhibeant.

Inanem etiam ſeu ſuperuacaneam pretioſamq; ſupellectilem euitent. In exornandis quæ in hebdomada ſancta parari ſolent (vulgo ſepulchra vocant) inque feſtis celebrandis viginti aureorum ſummam ne excedant: ne argentum ſcoria mixtum, id eſt, cultum humanis ambitionibus faſtuq; ſuperbo commaculatum (vt iis contingere interdum ſolet) Regum Regi coniungantur offerre. Depoſita ad cuſtodiendum ne recipiant: ante hac recepta infra menſem reſtituant. Omnes in cœnaculo, ſeu refectorio, communiq; menſa comedant: iis exceptis, quæ ob infirmitatem valetudinis in valetudinario, vel alibi, ad arbitrium Abbatiſſe comedent.

Expenſæ in Monialis conſecratione, vel in Profeſsionis emiſsionis faciendę arbitrio Ordinarij pręfiniendæ ſunt, ac moderandæ. moderatas enim eſſe oportet, & quæ religionem, non inanem gloriam præſeferant. Munera neq; à conſanguineis recipiant, neq, ad eos mittant, niſi cum facultate Abbatiſſæ ſi qua tamen erunt mittenda, ea ſint moderata, vt pote, quę vnius aurei pretium non excedant. Si qua Monialis in horum aliquid peccaſſe deprehenſa fuerit, vel conuicta: ea biennio actiua, & paſsiua voce priuata ſit, quemadmodum Tridentina Synodus ſtatuit, ac decreuit: vel ad cancellos tandiu interdicatur acceſſu, quamdiu loci Ordinario videatur; aliaue pœna pro modo culpæ eiuſdem arbitrio afficiatur,

Seſſ. 25. ca. 2. vbi ſupra.

N Si

Si Abbatissa in corripiendo, vel denunciando superiori negligenter se gesserit, ab officio suspendatur quoad ordinario videbitur.

DE CLAVSVRA Cap. 54.

ONIALES expressam trium votorum ad completam Religionis rationem pertinentem professionem emittant, & perpetuam seruent clausuram, iuxta Sacrosancti Conc. Trid. decretum, & S.D.N.Greg. xiij constitutionem. Ad omnes cuiuscumq; Monasterij fenestellas duo ferrei cancelli cum perforatis construantur laminis, qui saltem palmo distent alter ab altero, vbi cum maribus loquendum est; vbi verò cũ fęminis, absq; laminis esse possunt: eo tamen accedere mares nullo pacto queant. Intra verò Monasterij Ecclesiam neq; cum maribus, neq; cum fęminis locus detur colloquendi.

Sess. 25 ca. 5. de Religios. & Moniali.

Præfecta Rotæ, aliaue audiendis sermonibus pręposita, & ianitrix fidelis eligatur: quę, cum aliqua monialium a suis, vel externis fuerit accersita, eam non ante vocet, quàm Abbatissa illi vocandę eius dederit facultatem: Cuius erit iudicare num expediat monialem illam cum suis colloqui, vel ęxternis: si verò senserit haud conuenire, nihil Ianitrix, aut Rotę Præfecta dictæ sorori ea de re dicat: ne forte perturbationis ei præbeatur occasio.

Cum verò vna Monialium cum externis colloquitur, adsit

adſit altera, quæ vtriuſq; dicta auribus percipiat. Cancelli ſemper duabus obſerentur clauibus, quarum altera, penes Abbatiſſam cuſtodiatur, altera penes Aedituam, aut Rotæ perfectam, aut Ianitricem aſſeruetur: nec cancellos vllo tempore aperire liceat, niſi id iuſſerit Abbatiſſa.

Ad Rotã nulla cum externis colloquatur, niſi adſint Ianitrix, & cui Rotæ cura cõmiſſa eſt: vt ea dare, ac recipere poſsit quę vniuerſo Monaſterio neceſſaria ſunt.

Porta cum aperienda eſt, ſic aperiatur, vt quę aperiunt ſorores ab ijs qui foris ſunt nequaquam videantur, neque alię iuxtam portam, preter Ianitricem ſint: neque ibi colloquatur. Ad rotæ porteq; cuſtodiam tres ſemper aſsiſtant prudentes prouectæq; ætatis ſorores, quæ numquam inde recedant, nullaque alia hoc ſungatur munere. Porta ſine iuſta cauſa ne apperiatur. Intra Monaſterij ſepta nulla ingrediatur, cuiuſcumque ille ſexus, ætatis, conditioniſq; ſit pœna excommunicationis latę ſententiæ contrauenienti propoſita, à Concilio Tridentino illata. Eos tamen excipimus, quibus Ordinarius ingrediendi fecerit facultatem: quales ſunt Medicus, Confeſſarius, atq; his ſimiles ex vi Conſtitutionis Santiſsimi Domini Noſtri Gregorij xiij. quos tamen ipſos, cum ingrediuntur, duæ ſemper ex prouectioribus comitentur. Nullus ſecularium, vel Regularium cuiuſcumque ordinis, ſiue laicus, ſiue Clericus ille ſit, monaſteria adeat monialium, vt cum illis colloquatur: niſi colloquendi prius facultate, & in ſcriptis impetrata: alioquin excommunicationis

Seſſ.5.cap.5.

pœna puniatur: exceptis fratribus, & parentibus, quibus sorores, aut filias, non alias alloqui permittetur.

Seculares mulieres cuiuscumq; conditionis, & nobilitatis in Monasterio ad breue tempus, ne dum in perpetuum ne recipiantur, neq; securitatis, neq; custodiæ, neq; vt aiunt, sequestri caussa, secundum formam Breuis Gregorij summi Pontificis huius nominis xiij.

Moniali professæ nulla ratione è Monasterij septis egredi liceat, secundum Constitutionem Bonificij viij. quæ incipit: Periculoso: &c. à Tridentina Synodo innouatam: nisi ex legitima caussa, quæ ab Episcopo sit approbanda.

Sess. 25. ca. 5. ibidem.

Huiuscemodi autem exeundi licentiam concedere Episcopi nullo modo valeant, nisi id summa necessitas postularit, prout in Cõstitutione Pij Quinti sancitum est; contra quam si qua Monialis venire præsumpserit, vt honestatis laxatis habenis, & Monachali modestia, sexusq; verecundia impudenter abiectis, extra sui monasterij septa exeat, ipso facto excommunicationis sententiam incurrat. Abbatissa verò, si eius permissione illa exiuerit, vel Præfecta Ianuę, si eius incuria id euenerit, præter iam dictam Excommunicationis sententiam, ab officio ammoueantur: ad quod etiam perpetuo reddatur inhabilis. Nulli Moniali literas scribere, vel recipere fas sit, nisi eas Abbatissa prælegerit. quę contra fecerit in Cellam includatur, vel certè ad Cancellos prohibeatur accedere, quoad Ordinario videatur. litteræ

teræ ab externis ad Moniales missę, inscia moniali consignetur Abbatissę, quę vna cum Priorissa, vel Nouitiarum magistra, si ad Nouitiam mittantur, eas leget, iudicabitque conueniat, nec ne pro diuino seruitio, bonoq; illius sororis spirituali, missas illi reddere litteras. Idemque de litteris è Monasterio ad externos dandis seruetur. qua in re si Rotæ præfecta, aut Ianitrix fideles haud fuerint, officio priuentur, & ad Cancellos, vel Rotam, vel Ianuam Ordinarij arbitratu inhibeantur accedere.

Angiportus, quos vocant fundicos, è Monasterijs monialium sint disiuncti, & Monasteria, vbi commodè id fieri potest, reducantur in Insulam. qua propter Ordinarij, cum summo Pontifice, cumq; Regibus, sub quorum tutela, & protectione illa erunt pro viribus agant, vt duplicia Monasteria, id est, virorum & mulierum separentur, & seiungantur, vt olim à maioribus in Agathensi Cōcilio legimus constitutum.

Si certus quidam, & præfinitus Conuersarum numerus pro Monasterij qualitate, ad superioris arbitrium: hæ autem conuersę Communitati inseruiant. Sin autem conuersas habere nequiuerint, quæ sub Ordinis regulis vitam degant, ad lauandos pannos, ad panem coquendum, ad purgandum frumentum, & de-

si semel è Monasterio egredi contigerit, in idem iterum, vel in aliud sine Ordinarij licentia recipi nequeant. Ne moniales vmquam suæ professionis officij obliuione capiantur; sed sanctas suæ Religionis leges institutaq; diligenter, vt Deo promisere, obseruent; in virtute sanctæ Obedientiæ pręcipimus, vt in singulis cęnobijs regulæ crebro legantur: ita vt initio cuiusq; mensis integrè in Refectorio legantur: deinde nulla prætereat hebdomada, in qua bis aliquod constitutionum, seu Regularum Caput non legatur: & demum illas per se ipsæ lectitare teneantur. comœdias aliasue pias actiones non repræsentent, personatæ ne animi quidem relaxandi caussa incedant: nec vllo modo, ac tempore secularem, siue virilem, siue muliebrem induant habitum.

Vniuersæ moniales, vbi commodè fieri posset, vno in loco dormiant, vel saltem singulę in singulis cellis, vel certè lectis cubent.

DE DIVINIS OFFICIIS.
Cap. 55.

PRIMVM Omnium statuimus, vt omnes ad matutinas horas conueniant; quas semper antelucano tempore recitabũt, nisi legitima caussa, quę sit ab Abbatissa approbanda, impeditæ fuerint: alijs quoque Canonicis horis interesse teneantur. Omnes expletis matutinis, vel post primam, vel alio commo-

diore

diore tempore, Abbatiſſę arbitrio, dimidiam ſaltem horam mentali orationi expendent, in qua Beatæ Virginis Roſarium, vel alia vitæ paſsioniſue Chriſti myſteria, vel, ſi placet, quatuor nouiſsima poterunt meditari. Nocte antequam cubitum eant conſcientiam quęq; ſuam, diligenter examinet: cum decet maxime eas, quas celeſti ſponſo ſemper pręſto eſſe conuenit, quod ſcriptum eſt: Exercitabar, & ſcopebam ſpiritum meum. Pſalm. 76.
Omnes ſilẽtium vniuerſarum penè virtutum cuſtodem, & indicium ſuo loco, & tempore ſeruent: &, ſi opus fuerit cum externis colloqui, id ſine Abbatiſſę licentia minimè faciant. neque enim inanes fabulas, quas ſeculares fere narrare ſolent cęleſtibus collocutionibus poſſunt nõ grauiter obeſſe. Cantum quem figuratum vocant, & muſica inſtrumenta: pulſandi artem, & grammaticam nulla vnquam addiſcat, ſi hęc inter ipſas diſci non poſsint, neq; doceat: illaque ipſa, niſi arbitrio Epiſcopi, ne exerceant. quæ ſecus fecerit, per hebdomadam ad cancellos, vel ad alium colloquendi locum deſcendere prohibeatur. In quouis Cænobio Nouitiatum conſtituatur Præfecta, & prudentioribus, & antiquioribus electa: cuius officium ſit, illudq; maxima proſequatur cura, commendatas ſibi nouitias in caritate, humilitate, ſui ipſius ſubmiſsione, patientia, oratione, pręſertim mentali; pauper

DE CONFESSARIIS CAPPELLANIS, & Procuratoribus. Cap. 56.

ONFESSARII Monialium non nisi ab ordinario alioue superiore approbati admittantur, qui licentiā præterea in scriptis impetratam,& sexto quoq; mense renouatam habeant. Illi tantum audiendis Monialium confessionibus præficiantur, qui ętate prouecti, & Deum timentes, vitæq; probatæ fuerint, quique animis tantum mederi studeant, nec extra confessionem, vel quę ad confessionem minimè pertineant quidquam dicant, vel faciant. Curent Episcopi, & superioris Monasteriorum ex decreto Sacrosancti Concilij Tridentini, vt prętet ordinarium confessorem alius extraordinarius bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium confessiones, audire debeat. Socij confessorum, siue secularium, siue regularium Clericorum cum Monialibus, ne colloquantur: nec, nisi ab Ordinarijs approbati, admittantur. Cappellani, & omnes Sacerdotes, qui in Monialium Ecclesijs rem diuinam sunt facturi, ab Ordinario approbentur cum licentia in scriptis gratisq; habita.

Sess. 25. cap. 10. ibidem.

Nullus audeat, etiam ex caussa celebrandi, intra septa Monasterij incedi; sed in publicis monialium Ecclesijs tantum sacrum faciant: constituta in delinquentes excōmunicationis late sententiæ pœna in ingredientes intra septa Monasterij, tam in Concilio Tridentino, quam a San-

Sess. 25. ca. 5. ibidem.

Sanctiſsimo Domino Noſtro Gregorio xiii. illata Eandē licentiam priuatarum monialium Capellani habere teneantur, factoq; ſacro, inde recedant: nec cum vlla moniali colloquantur, nec illis internuncii, ſeu famuli inſtar inſeruiant.

Actores, procuratores, œconomi, redituum exactores, vel alii huiuſmodi, quocumq; nomine appellentur, niſi fuerint ab Ordinariis approbati, à monialibus ne admittantur: quiq; ſingulis annis exactam totius admini-ſtrationis rationem reddere teneantur, non tantum coram Monaſterii Abbatiſſa, verum etiam coram alio ab Ordinario deputando, cum libris rationum accepti, & *expenſi.* ſecus, elapſo anno amoueantur ab officio.

Quæ his regulis non obtemperauerint, eis Abbatiſſa mulctam dignam culpa irroget: vt in omnibus, & de diuino honore zelus, & in ſeruandis regulis ſollicitudo, & in Religione conſeruanda deſiderium eluceat. Si qua vero fuerit valde pertinax, & in ſuperiores contumax, Prælato denuncietur. Poſt menſem a die Confirmationis, & publicationis huius noſtræ Synodi, Monaſteriorum Abbatiſſæ Prælato denunciare teneantur quo modo hæ noſtræ conſtitutiones ſeruentur: vt opportunis remediis valeat prouideri. alioquin ab officio ſuſpendantur.

DE POENIS ALIISQVE AD HAS CONstitutiones pertinentibus. Cap. 57.

STATVIT Prouincialis Synodus mulctas, aliasue pœnas Ordinarii arbitrio relictas ob delicta vel à Clericis, vel à laicis cómissa, nulla ratione ad Episcopi emolumentum, sed ad pios vsus esse conuertendas. Ad hæc, facultates, quæ aliquibus ex caussis in hac Synodo expressis ab Episcopo petentur, gratis semper concedantur. Postremò decernit eadem Synodus, has constitutiones ad duos menses post earum confirmationem, & publicationem, ab omnibus inuiolabiliter seruari debere: ac neminem ignorantiæ excusationem afferre posse. Veruntamen omnia, & singula, quæ in hac sacra Synodo decreta, actaq; sunt, auctoritati iudicioq; S.R.E. omnium Ecclesiarum haud dubie matris, ac magistræ, semper emendanda, ac corrigenda, qua debemus obedientia, ac reuerentia subiicimus.

Deo Beatissimeq; matri laus.

FINIS.

SVBSCRIPTIO EPISCOPORVM.

Marius Carrafa Dei, & Apostolicę sedis gratia Archiepiscopus Neapolitanus.
Bal. Episcopus Auersanus exemptus.
Ioan. Matthæus Episcopus Puteolanus.
Fabius Episcopus Isclanus.
Philippus Episcopus Nolanus.
Scipio Episcopus Acerrarum.

Concordat cum originali correcto in sacra Congregatione Concilii.

Antonius Card. Carrafa.

CONSVLTORES, THEOLOGI, OFFICIALES, & Notarii Sacræ Synodi Prouincialis Neapolitanæ celebratę anno 1576.

R. D. Carolus Baldinus V. I. D. } Canonici Neapolitani.
R. D. Paulus Tassus V.I.D. }
R. D. Io. Franciscus Lombardus sacræ Theologiæ Doctor. }
R. D. Lęlius Sessa V. I. D.
R. D. Hieronymus Vignes V.I.D.
R. D. Gabriel Sances V.I.D.
R. D. Antonellus de Fulgure V.I.D. Vicarius Auersanus.
R. D. Vinc[illegible] Quatrimanus V.I.D. Consultor Re-

R.M. Io. Antonius Sauiliano ord. Præd. Congregationis Lombardiæ.

R.D. Io. Baptiſta Arcutius clericus Neapolitanus Theologus.

R. D. Iulius Cęſar Mariconda Secretarius.	Canonici
R. D. Andręas Sarnus Promotor.	Neap.

Franciſcus Ioelis Neapolitanus, public⁹ Apoſtolica, & Regia auctoritate Notari⁹.	Actorũ Magiſtri Curiæ
Deodatus de Felice Neapolitanus, publicus Apoſtolica auctoritate Notarius.	Archiep. Neap. & hui⁹ Sacrę Synodi.

Imprimatur.

Annibal Archiepiſcopus Neapolitanus.

Paulus Regius. f. 28.

NEAPOLI, Apud Horatium Saluianum. 1580.